

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет обліку та податкового менеджменту

Кафедра аудиту

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «Диджитал-облік»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Форма навчання: _____ очна (денна) _____

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему: **«Ризики впровадження цифрових технологій в обліку і контролі
підприємства ВСК «“Злагода”»»**

здобувача _____ Антоненко Лілії Ігорівни _____

Науковий керівник: к.е.н., доцент
Токарева Тетяна Олександрівна

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною
комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: д.е.н., професор
Петрик Олена Анатоліївна

Київ – 2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет обліку та податкового менеджменту

Кафедра аудиту

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «Диджитал-облік»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

ПОГОДЖЕНО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник проєктної групи
(гарант) освітньо-професійної
програми

Завідувач кафедри

Олена ПЕТРИК

Олена ПЕТРИК

(підпис)

(підпис)

_____ 2023р.

_____ 2023р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти Антоненко Лілії Ігорівні

денної форми навчання

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи

на тему: «Ризики впровадження цифрових технологій в обліку і контролі підприємства ВСК «Злагода»»

Тему затверджено наказом ректора Університету від 24 березня 2023р. №505-ст.

Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах: ВСК «Злагода»

План кваліфікаційної бакалаврської роботи

Розділ 1	Теоретичні засади цифровізації обліку і контролю та ризики впровадження цифрових технологій у ВСК «Злагода»
Розділ 2	Ідентифікація та оцінка ризиків запровадження цифрових технологій в системі обліку та контролю ВСК «Злагода»
Об'єкт дослідження:	цифрові технології в обліку та контролі суб'єкта господарювання
Предмет дослідження:	теоретичні та практичні аспекти обліку та внутрішнього контролю в умовах використання цифрових технологій і можливих ризиків при їх впровадженні суб'єкта
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи:	розкрити особливості автоматизації облікового процесу і внутрішнього контролю суб'єкта господарювання, проаналізувати можливі ризики від впровадження цифрових технологій і навести пропозиції щодо їх подолання.

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1

- встановити організаційні та технологічні особливості діяльності ВСК «Злагода», їх вплив на побудову системи обліку та контролю в умовах цифровізації
- розкрити сутність інформаційних технологій і переваги їх застосування в обліку та контролі;
- розглянути можливі ризики впровадження цифрових технологій в обліку і контролі суб'єкта господарювання

У розділі 2

- Ідентифікувати та проаналізувати ризики впровадження цифрових технологій у систему обліку ВСК «Злагода»
- оцінити ефективність застосування інформаційних систем щодо внутрішнього контролю суб'єкта господарювання
- запропонувати шляхи вдосконалення облікового процесу та контролю в умовах цифрових технологій і подолання ризиків від їхнього впровадження

Завдання підготував
науковий керівник

(підпис)

Тетяна ТОКАРЕВА

«12» квітня 2023р.

Завдання одержав здобувач

(підпис)

Лілія АНТОНЕНКО

«12» квітня 2023р.

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 58 сторінок, 6 таблиць, 6 рисунків, список використаних джерел з 54 найменувань, додатки.

«Ризики впровадження цифрових технологій в обліку і контролі підприємства ВСК “Злагода”»

Об’єктом дослідження є цифрові технології в обліку та контролі суб’єкта господарювання.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти обліку та внутрішнього контролю в умовах використання цифрових технологій і можливих ризиків при їх впровадженні суб’єкта господарювання.

Мета дослідження. Розкриття особливостей автоматизації облікового процесу і внутрішнього контролю суб’єкта господарювання, аналіз можливих ризиків від впровадження цифрових технологій і наведення пропозицій щодо їх подолання. Дослідження спрямоване на виявлення основних проблем, пов’язаних з цифровою трансформацією в обліковому процесі підприємства, та на розробку стратегій управління ризиками.

Відповідно до поставленої мети були визначені такі завдання:

- ✓ встановити організаційні та технологічні особливості діяльності ВСК «Злагода», їх вплив на побудову системи обліку та контролю в умовах цифровізації;
- ✓ розкрити сутність інформаційних технологій і переваги їх застосування в обліку та контролі;
- ✓ розглянути можливі ризики впровадження цифрових технологій в обліку і контролі суб’єкта господарювання;
- ✓ ідентифікувати та проаналізувати ризики впровадження цифрових технологій у систему обліку ВСК «Злагода»;
- ✓ оцінити ефективність застосування інформаційних систем щодо внутрішнього контролю суб’єкта господарювання;
- ✓ запропонувати шляхи вдосконалення облікового процесу та контролю в умовах цифрових технологій і подолання ризиків від їхнього впровадження

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів.

Здійснені автором узагальнення результатів роботи та запропонований методичний підхід, що мають універсальне теоретико-методичне значення, щодо ризиків впровадження цифрових технологій і можливостей зменшення їхнього впливу в обліку та контролі ВСК «Злагода». Теоретична та методична значущість отриманих результатів передбачає можливість їхнього запровадження не тільки для розв'язання проблемних ситуацій досліджуваного підприємства, але буде доречною для інших суб'єктів господарювання.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи: 2023. Рік захисту роботи: 2023.

Ключові слова: облік, контроль, цифровізація, цифрові технології, ризики впровадження цифрових технологій, управління ризиками, інформація, інноваційні технології, цифрові технології, інформаційні системи обліку, автоматизована обробка даних

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ТА РИЗИКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВСК «ЗЛАГОДА»	6
1.1. Організаційні та технологічні особливості діяльності ВСК «Злагода», їх вплив на побудову системи обліку та контролю в умовах цифровізації...	6
1.2. Сутність інформаційних технологій і переваги їх застосування в обліку та контролі	13
1.3. Можливі ризики впровадження цифрових технологій в обліку і контролі суб'єкта господарювання.....	23
РОЗДІЛ 2. ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТА ОЦІНКА РИЗИКІВ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СИСТЕМІ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ВСК «ЗЛАГОДА»	28
2.1. Аналіз ризиків впровадження цифрових технологій у систему обліку ВСК «Злагода»	28
2.2. Оцінка ефективності застосування інформаційних систем щодо внутрішнього контролю суб'єкта господарювання.....	32
2.3. Шляхи вдосконалення облікового процесу та контролю в умовах цифрових технологій і подолання ризиків від їхнього впровадження	38
ВИСНОВКИ	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	48
ДОДАТКИ	55

ВСТУП

Актуальність теми. Впровадження цифрових технологій в облік та контроль є важливим фактором у сучасному бізнес-середовищі. Зростання ролі інформаційних технологій веде до широкого застосування цифрових рішень у фінансовому й операційному обліку підприємств. Однак, разом з перевагами, ці технології також несуть певні ризики, які можуть негативно впливати на діяльність підприємства. Тому вивчення ризиків впровадження цифрових технологій є актуальною проблемою для менеджменту та фахівців з обліку та контролю.

Значний внесок у дослідження ризиків впровадження інформаційних технологій в облік і контроль підприємства в Україні зробили провідні вчені Онопко А.С., Жигалкевич Ж.М., Карпенко О.В., Плікус І.Й., Головіна Д.В., Ратинський В.В., Шевчук І.Б., Депутат Б.Я., Тарасенко О.Є., Гужва В.М., Івахненко С.В., Єршова Н., Рогова Н., Король С.Я., Клочко А.О., Хорунжак Н.М., Лукановська І.Р., Кузнецов О.О., Евсеєв С.П., Кавун С.В., та інші

Мета дослідження - розкриття особливостей автоматизації облікового процесу і внутрішнього контролю суб'єкта господарювання, аналіз можливих ризиків від впровадження цифрових технологій і наведення пропозицій щодо їх подолання. Дослідження спрямоване на виявлення основних проблем, пов'язаних з цифровою трансформацією в обліковому процесі підприємства, та на розробку стратегій управління ризиками.

Відповідно до мети бакалаврської кваліфікаційної роботи поставлені наступні завдання:

- ✓ встановити організаційні та технологічні особливості діяльності ВСК «Злагода», їх вплив на побудову системи обліку та контролю в умовах цифровізації;
- ✓ розкрити сутність інформаційних технологій і переваги їх застосування в обліку та контролі;

- ✓ розглянути можливі ризики впровадження цифрових технологій в обліку і контролі суб'єкта господарювання;
- ✓ ідентифікувати та проаналізувати ризики впровадження цифрових технологій у систему обліку ВСК «Злагода»;
- ✓ оцінити ефективність застосування інформаційних систем щодо внутрішнього контролю суб'єкта господарювання;
- ✓ запропонувати шляхи вдосконалення облікового процесу та контролю в умовах цифрових технологій і подолання ризиків від їхнього впровадження

Об'єктом дослідження є цифрові технології в обліку та контролі суб'єкта господарювання

Предметом дослідження теоретичні та практичні аспекти обліку та внутрішнього контролю в умовах використання цифрових технологій і можливих ризиків при їх впровадженні суб'єкта господарювання

Методологія дослідження. Для досягнення поставленої мети в дипломній роботі будуть використані загальнонауковий діалектичний метод, методи індукції, дедукції. При вивченні теорії й практики обліку та контролю суб'єкта господарювання використані прийоми оцінки, групування, порівняння та класифікації. Проаналізовані літературні джерела, документація підприємства, використані системно-структурний метод і метод порівняння.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Здійснені автором узагальнення результатів роботи та запропонований методичний підхід, що мають універсальне теоретико-методичне значення, щодо ризиків впровадження цифрових технологій і можливостей зменшення їхнього впливу в обліку та контролі ВСК «Злагода». Теоретична та методична значущість отриманих результатів передбачає можливість їхнього запровадження не тільки для розв'язання проблемних ситуацій досліджуваного підприємства, але буде доречною для інших суб'єктів господарювання.

Апробація результатів окремих положень бакалаврської роботи пройшла на VIII Всеукраїнській науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти і

молодих учених: «Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку», (Київ, 11 травня 2023 р.)

Антоненко Л.І. Ризики впровадження цифрових технологій в обліку та контролі. Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку [Електронний ресурс] :Зб. матеріалів: VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених; 11 травня 2023 року - К.: КНЕУ, 2023. с. 225-226.

Інформаційною базою дослідження є нормативно-правова база України, наукові праці вітчизняних і закордонних науковців і практиків, періодична література, інтернет-ресурси, статистичні дані офіційних сайтів, звіти рейтингових агентств, фінансова звітність досліджуваного підприємства щодо ризиків впровадження цифрових технологій в облік і контроль підприємства.

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

1 РОЗДІЛ

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ТА РИЗИКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВСК «ЗЛАГОДА»

1.1 Організаційні та технологічні особливості діяльності ВСК «Злагода», їх вплив на побудову системи обліку та контролю в умовах цифровізації

Виробничий сільськогосподарський кооператив (далі ВСК) «Злагода» розташований в селі Кірове Полтавського району Полтавської області, на відстані 30 км від міста Полтава. Підприємство займає площу 4842 га та розташоване на березі річки Полузір'я. У складі підприємства є млин, пекарня й олійниця.

Основне виробництво компанії зосереджене в восьми великих селах: Бугаївка, Витівка, Уманцівка, Циганське, Гутирівка, Карпусі, Келебердівка, Косточки. Головною господарською діяльністю є вирощування зернових культур і соняшнику.

ВСК «Злагода» має свою організаційну структуру, яка складається з двох відділків, кожен з яких поділяється на відповідні підрозділи. Структура та штатна чисельність підприємства, включаючи бухгалтерію, визначаються відповідно до статуту, затвердженого власником, що висвітлено на рис.1.1.

Організація бухгалтерського обліку належить до компетенції власника підприємства. Власник зобов'язаний створити умови для належного ведення бухгалтерського обліку, а також забезпечити дотримання правил щодо оформлення та подання первинних документів щодо обліку всіма підрозділами, службами та співробітниками, відповідальними за бухгалтерський облік.

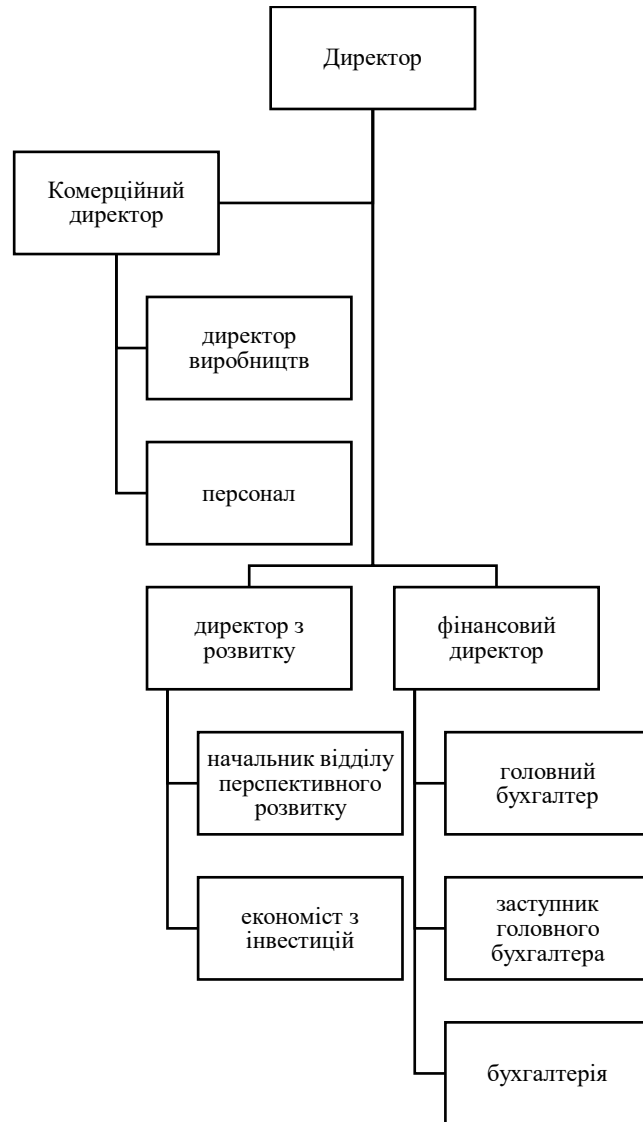

Рисунок 1.1. - Організаційна структура ВСК «Злагода»

Джерело: розроблено автором за даними [4]

Бухгалтерія є самостійним структурним підрозділом управління, який веде бухгалтерський облік господарської діяльності підприємства. Вона тісно взаємодіє з усіма службами, відділами та виробничими підрозділами, отримує від них необхідну документацію для обліку та контролю, а також надає економічну інформацію. Бухгалтерія впливає на виконання плану постачання, виробництва та збуту продукції, а також на рентабельність та інші економічні показники підприємства.

Організація роботи бухгалтерської служби включає визначення прав та обов'язків головного бухгалтера й облікових працівників, побудову бухгалтерської

служби в системі управління та співробітництво з іншими підрозділами. На ВСК «Злагода» облік централізований, тобто виробничі підрозділи забезпечують збір бухгалтерських даних, а головна бухгалтерія формує звітні дані та займається розробкою звітності.

Для кожного підрозділу облікового апарату складається перелік посад облікових працівників із визначенням їх основних функцій. Технологічні картки є керівним документом для управлінця структурного підрозділу облікового апарату і допомагають розподілити обов'язки між працівниками облікового апарату.

У відповідності до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», облікова політика підприємства може бути перефразована як сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються для складання та подання фінансової звітності [13].

Головна мета облікової політики полягає в забезпеченні надходження достовірної інформації про фінансовий і майновий стан підприємства, результати його діяльності. Ця інформація необхідна для всіх користувачів.

Затвердження облікової політики конкретного підприємства відбувається шляхом видання наказу керівником щодо облікової політики. Документи, що встановлюють облікову політику, включають не тільки накази та розпорядження керівника підприємства, але й різноманітні внутрішні правила, інструкції, положення й інші документи.

ВСК «Злагода» - це сільськогосподарське підприємство, яке займається вирощуванням зернових і олійних культур, виробництвом молока та свинини на території Полтавського району.

Організаційні та технологічні особливості діяльності ВСК «Злагода» можна описати таким чином:

- організаційні особливості: ВСК «Злагода» є колективним сільськогосподарським підприємством, у якому працюють більше 100 співробітників. Управління підприємством здійснюється керівником, який

обирається на загальних зборах учасників ВСК. Підприємство має власну техніку, що дозволяє ефективно здійснювати роботи на полях;

- технологічні особливості: ВСК «Злагода» застосовує сучасні технології вирощування зернових і олійних культур, зокрема, використовує систему мінімальної обробки ґрунту.

ВСК «Злагода» використовує сучасні засоби автоматизації та контролю за процесами вирощування культур, що дозволяє ефективно використовувати час і знижувати ризики помилок, що підвищує продуктивність та якість роботи працівників, що, в свою чергу, позитивно впливає на прибутковість підприємства.

У загальному, ВСК «Злагода» є сучасним і ефективним підприємством, яке застосовує новітні технології й організаційні підходи для досягнення свого максимуму прибутку та якості продукції.

Для аналізу фінансової стійкості підприємства баланс представляється в агрегованому вигляді, де відображені усі величини, наведені в балансовій моделі.

Такий баланс дозволяє отримати інформацію про майновий стан підприємства у загальному вигляді і зробити висновки щодо структури та динаміки коштів підприємства та їх джерел.

У таблиці 1.1. наведений приклад складання та аналізу балансу в агрегованому вигляді (розрахунки здійснені на основі даних, наведених у додатку А).

За результатами аналізу агрегованого балансу можна зробити узагальнені висновки щодо динаміки основних складових майнового стану підприємства.

Так, за наведеним прикладом можна спостерігати збільшення необоротних активів і запасів на фоні збільшення грошових коштів, короткострокових фінансових інвестицій, дебіторської заборгованості та інших оборотних активів, причому це збільшення пов'язано головним чином зі збільшенням дебіторської заборгованості, що не є позитивним явищем для підприємства.

Таблиця 1.1 - Приклад балансу підприємства в агрегованому вигляді

ПОКАЗНИК	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	Абсолютне відхилення, тис. грн	Відносне відхилення, %
АКТИВ				
Необоротні активи	103 783	108 147	+4 364	+4,20
Запаси	81 738	103 911	+22 173	+27,12
Грошові кошти, короткострокові фін інвестиції, дебіторська заборгованість та інші оборотні активи	21 676	22 080	+404	+1,86
БАЛАНС	207 197	234 138	+26 941	+13,00
ПАСИВ				
Власний капітал	203 917	220 006	+16 107	+7,88
Розрахунки та інші пасиви	3 280	4 381	+1 101	+33,56
Кредити та інші позикові кошти	-	9 751	+9 751	-
БАЛАНС	207 197	234 138	+26 941	+13,00

Джерело: розроблено автором на основі додатку А

Що стосується джерел формування активів, то відбулося суттєве збільшення короткострокових кредитів та інших позикових коштів. Це, найімовірніше, також пов'язане зі збільшенням дебіторської заборгованості.

Однак, як і в будь-якому підприємстві, можуть існувати деякі проблеми та виклики. Наприклад, можуть виникати труднощі з управлінням великим колективом працівників, а також із плануванням та організацією робіт на полях,

зокрема, з управлінням земельними ресурсами і використанням техніки, організацією робіт на полях та змінами на ринку.

Для подолання цих викликів і досягнення більшої ефективності роботи, ВСК «Злагода» застосовує різні підходи та стратегії.

Наприклад, для управління персоналом підприємство застосовує сучасні методики та підходи, такі як мотивація персоналу, комунікація і співпраця, забезпечення навчання й розвитку, а також застосування системи ефективного управління робочими процесами.

Для планування й організації робіт на полях кооператив використовує сучасні технології, такі як системи GPS та GIS, що дозволяють точно визначати розташування та розмір полів, оптимізувати використання земельних ресурсів і рух техніки, а також забезпечувати контроль якості робіт.

Щодо змін на ринку, ВСК «Злагода» розвиває стратегії диверсифікації та ризик-менеджменту, що дозволяють розширити асортимент продукції та зменшити ризики впливу зовнішніх факторів на діяльність підприємства.

Також ВСК «Злагода» співпрацює з іншими підприємствами та організаціями, використовує сучасні ринкові та технологічні рішення, а також забезпечує високий рівень якості продукції й сервісу для своїх клієнтів.

При цьому ВСК «Злагода» враховує специфіку своєї галузі й особливості регіону, в якому воно працює. Важливо також не забувати про соціальну відповідальність і взаємодію з громадою, що сприяє створенню позитивного іміджу підприємства та розвитку партнерських відносин зі стейкхолдерами.

Отже, ВСК «Злагода» є перспективним підприємством, яке динамічно розвивається, застосовуючи сучасні технології й організаційні підходи для досягнення успіху в своїй діяльності.

Організаційні та технологічні особливості діяльності ВСК «Злагода» мають вплив на побудову системи обліку та контролю в умовах цифровізації. Для забезпечення ефективної роботи системи необхідно враховувати особливості діяльності ВСК «Злагода», а саме:

1. Сфера діяльності. ВСК «Злагода» займається виробництвом і реалізацією сільськогосподарської продукції, тому система обліку та контролю має бути спрямована на відслідковування виробництва й реалізації продукції, контроль якості та забезпечення безпеки продуктів харчування.
2. Розмір підприємства. ВСК «Злагода» є середньою компанією, тому для побудови системи обліку та контролю необхідно враховувати обсяги виробництва й реалізації продукції, а також розмір штату працівників.
3. Організаційна структура. Для ефективної роботи системи обліку та контролю необхідно враховувати організаційну структуру ВСК «Злагода», зокрема взаємодію між підрозділами та рівень доступу до інформації.
4. Використовувані технології. Для побудови ефективної системи обліку та контролю необхідно враховувати використовувані технології виробництва та реалізації продукції, а також інформаційні технології, що використовуються для збору й обробки даних.

В умовах цифровізації, коли використання інформаційних технологій стає невід'ємною частиною діяльності, побудова системи обліку та контролю має бути спрямована на автоматизацію бізнес-процесів і максимальну інтеграцію з використовуваними інформаційними системами.

Наприклад, можна використовувати спеціалізовані програмні засоби для обліку виробничих операцій і контролю якості продукції, що дозволить забезпечити точність та швидкість обліку, а також знизити ризики помилок.

Також важливо забезпечити належний рівень кібербезпеки системи обліку та контролю, оскільки від цього залежить захист конфіденційної інформації й уникнення можливих кібератак.

Нарешті, важливо мати кваліфікованих спеціалістів, які зможуть розробити та впровадити ефективну систему обліку і контролю, а також забезпечувати її

підтримку й оновлення відповідно до змін у діяльності ВСК «Злагода» та в інформаційній сфері загалом.

Крім того, важливим елементом побудови системи обліку та контролю в умовах цифровізації є використання аналітики даних. Це означає, що потрібно збирати й обробляти велику кількість даних із різних джерел, а потім аналізувати їх, щоб отримати корисну інформацію для прийняття управлінських рішень.

Наприклад, аналізуючи дані про виробничі операції й якість продукції, можна виявити слабкі місця в процесі виробництва та прийняти заходи для їх покращення. Аналізуючи дані про продажі та збут, можна виявити найбільш перспективні напрямки розвитку бізнесу та скласти оптимальний план дій для їх реалізації.

Для збору й обробки даних можна використовувати різноманітні програмні засоби, наприклад, системи управління базами даних, програми для аналізу даних, бізнес-інтелект системи та інші.

Також важливим елементом побудови системи обліку та контролю є стандартизація процесів. Це дозволяє забезпечити однаковий підхід до обліку та контролю на різних етапах виробництва і забезпечити взаємозамінність даних між різними ділянками підприємства. Наприклад, можна використовувати міжнародні стандарти, такі як ISO, для стандартизації процесів управління якістю.

1.2 Сутність інформаційних технологій і переваги їх застосування в обліку та контролі

В наш час активно прогресує впровадження, поліпшення та розробка нових інформаційних технологій для управління підприємством. Спочатку варто розглянути сутність інформаційних технологій.

Отже, технологія - це результат науково-технічної діяльності, який включає систематизовані наукові знання, технічні рішення, організаційні аспекти та інші фактори, що визначають перелік, строк, порядок та послідовність виконання

операцій, процесу виробництва та/або реалізації, а також зберігання продукції та надання послуг. Задача технології - задоволення потреб, що може охоплювати перетворення оточуючого середовища, розв'язання проблем, підвищення продуктивності, поліпшення естетичних якостей та інше.

Технологічна система - це упорядкована та цілеспрямована сукупність інформаційних процесів, які використовують засоби обчислювальної техніки для забезпечення швидкості обробки даних, ефективного пошуку інформації, розподілення даних та незалежного доступу до джерел інформації незалежно від їх розташування [1].

Аналіз визначень інформаційних технологій вказує на те, що в сучасному середовищі ІТ стали ефективним інструментом для поліпшення управління виробництвом, особливо в адміністративній сфері. Зокрема, вони забезпечують стратегічне керівництво, управління колективом, контроль якості продукції та надання послуг.

В наш час інформаційні технології вважають доволі важливою частиною створення будови механізму управління.

Для успішного впровадження інформаційних технологій на сучасному підприємстві необхідно розробити відповідний механізм, який дозволить зберегти час, зменшити ризики та підвищити загальну ефективність діяльності підприємства.

При створенні основи механізму впровадження ІТ на підприємстві необхідно враховувати вплив зовнішніх і внутрішніх факторів на функціонування підприємства.

Використання інформаційних технологій у господарському управлінні підприємствами сприяє впровадженню передових і прогресивних управлінських концепцій, основною характеристикою яких є ефективне використання ресурсів та фокус на задоволенні потреб клієнтів.

Серед ключових вигід від використання інформаційних технологій в управлінні підприємством, можна виділити наступні:

- підвищення ступеню керованості;
- зниження впливу людського фактору;
- скорочення паперової роботи;
- підвищення оперативності та достовірності інформації;
- зниження витрат;
- оптимізація обліку та контролю;
- забезпечення прозорості інформації для інвесторів;
- можливість збільшення частки ринку [2].

Розглянемо переваги впровадження автоматизованої системи обліку (рис.1.2):

Рисунок 1.2 – Переваги впровадження автоматизованої системи обліку

Джерело: розроблено автором за даними [10]

Варто відзначити, що на підприємствах існує розмаїття інформаційних систем і комплексів, що є одним з важливих аспектів. Вони використовуються в різних сегментах управлінської системи.

Наприклад, слід розглянути деякі з популярних систем, які використовуються в управлінні підприємством. Серед них є MRP (Material Requirements Planning) і SCM (Supply Chain Management).

Ці інформаційні технології застосовуються в області управління взаємовідносинами з партнерами і клієнтами з метою збільшення продажів, зниження витрат, підвищення лояльності клієнтів і поліпшення якості обслуговування. Вони сприяють підвищенню конкурентоспроможності підприємства.

Для поліпшення обслуговування клієнтів була розроблена концепція CRM (Customer Relationship Management) - управління взаємовідносинами з клієнтами. CRM передбачає автоматизований збір даних про покупців і постійний інформаційний зв'язок з ними.

Щодо управління ланцюгом поставок, широко застосовується SCM (Supply Chain Management). SCM є концепцією управління бізнесом як єдиним ланцюгом взаємозалежних об'єктів, матеріальних та інформаційних потоків між підприємством, постачальниками, дистриб'юторами і клієнтами. Вона охоплює шість основних областей: виробництво, постачання, місце розташування, запаси, транспортування й інформацію.

Для поліпшення бізнес-процесів та ефективності економічної діяльності підприємства використовуються інформаційні технології, такі як BPR (Business Process Reengineering) і ERP (Enterprise Resource Planning). Ці продукти допомагають забезпечити злагодженість у інноваціях, зменшити ризики, покращити масштабованість і гнучкість, а також знизити витрати.

Для забезпечення захисту даних підприємства широко використовується IBM Spectrum Protect (Tivoli Storage Manager). Цей продукт забезпечує надійне й ефективне резервне копіювання та швидке відновлення даних у будь-якому середовищі: віртуальному, фізичному або хмарному.

Він централізує контроль і адміністрування процесу резервного копіювання та відновлення даних, забезпечує захист організаційних даних від апаратних збоїв і помилок, а також зберігає резервні й архівні копії в автономних сховищах.

Отже, роль інформаційних технологій в управлінні підприємством надзвичайно важлива. Використання сучасних програмних продуктів є шляхом досягнення ефективної діяльності підприємства та підвищення його конкурентоспроможності. Ця проблема вимагає подальших наукових досліджень, що описано на рис.1.3 [2].

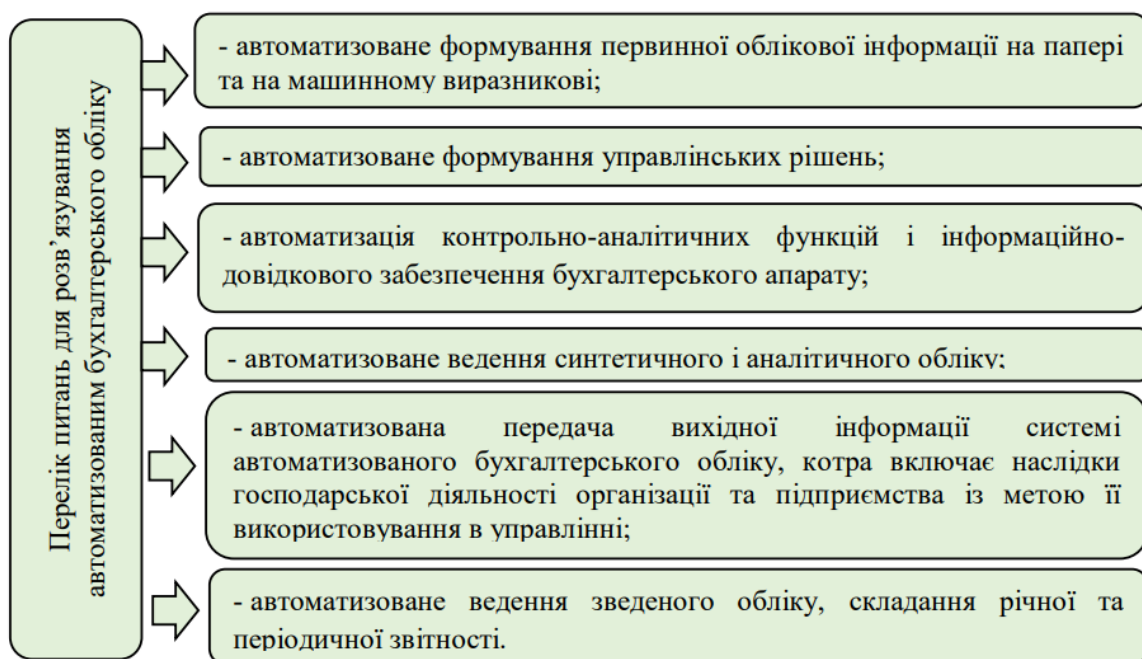

Рисунок 1.3 – Перелік задач бухгалтерського обліку, які виконуються автоматизованими системами

Джерело: розроблено автором за даними [2]

За оцінкою С. Гілберт (першого віце-президента компанії «KeyBank»), впровадження та використання хмарних технологій компаніями дозволять максимально враховувати поточні зміни в системі бухгалтерського обліку й автоматизувати всі відповідні бізнес-процеси.

При цьому працівники бухгалтерії в своїй діяльності повинні керуватися виключно відомостями, які надходять від працівників інших підрозділів. Іншими словами, спираючись на ці дані, бухгалтер розробляє політику ведення

бухгалтерського обліку, вносить відповідні висновки та забезпечує правильне складання фінансової звітності.

Один із прогресивних підходів до автоматизації бухгалтерського обліку та оптимізації бізнес-процесів полягає у використанні хмарних технологій. Наприклад, технологія роботизованої автоматизації бізнес-процесів (RPA) використовує програмні роботи та штучний інтелект для автоматизації процесів на підприємствах. У традиційних системах розробники створюють список дій для автоматизації завдань із використанням програмних інтерфейсів (API) або мов сценаріїв.

Зокрема, у RPA програмний робот відтворює дії людини, взаємодіючи з інтерфейсом системи. RPA-система формує список дій, спостерігаючи, як користувач виконує завдання в графічному інтерфейсі програми.

На практиці технології RPA можуть автоматизувати широкий спектр регламентованих операцій, спрощуючи роботу бухгалтерів і прискорюючи роботу багатьох підрозділів підприємства (установи, організації). RPA виконує монотонні, прості та стандартизовані процеси, для яких вже є інструкція – від перенесення даних до формування звітів, написання листів і аналізу даних.

Переваги цієї технології включають:

- постійну роботу системи та оперативну обробку поточних бізнес-процесів;
- точність введення даних та оцінку результатів діяльності;
- сумісність RPA з будь-якими додатками, які використовує компанія;
- автоматизацію найбільш трудомістких, стандартизованих дій, як і доступних для структуризації завдань, включаючи перенесення даних, формування звітів, написання листів і аналіз даних;
- звільнення бухгалтерів від рутинних завдань і вивільнення часу для виконання інтелектуальної роботи;

- відсутність необхідності в придбанні, підтримці й оновленні інформаційних технологій, оскільки RPA сумісна з будь-якими використовуваними компанією додатками;
- доступність для всіх компаній, незалежно від базового рівня програмного забезпечення та технологій реалізації бізнес-процесів, що полегшує оптимізацію діяльності підприємства (установи, організації) [3].

Використання RPA дозволяє ефективно автоматизувати бухгалтерський облік та оптимізувати бізнес-процеси, забезпечуючи надійність, точність і швидкість виконання завдань. Ця технологія відкриває нові можливості для підвищення якості роботи та пропонує ефективні рішення для підприємств, організацій і установ у контексті оптимізації їхньої діяльності.

Впровадження сучасних цифрових технологій у сферу бухгалтерського обліку впливає як на методологічні аспекти організації бухгалтерського обліку й обробки облікової інформації, так і на технологічні й інформаційні.

Процес реєстрації господарських операцій досяг нового рівня завдяки використанню сучасних технологій. Завдяки можливостям хмарних технологій, бухгалтер може працювати з будь-якого місця та з будь-якого пристрою, що має доступ до Інтернету.

Він використовує спеціалізовану програму, яка забезпечує зворотний зв'язок під час обробки інформації й отримання вхідних документів. Уся інформація вводиться одноразово й миттєво підлягає обробці.

Технологічний процес обробки даних при використанні сучасного бухгалтерського програмного забезпечення можна розділити на три етапи, що розкривають можливості впровадження сучасних цифрових технологій:

1. Збір і реєстрація первинних даних для обробки в програмі - введення первинних документів у програмне забезпечення.
2. Формування господарських операцій, структурування синтетичних і аналітичних рахунків, заповнення довідників постійною

інформацією. На цьому етапі здійснюється контроль за введеними даними та їх відображенням у програмі. Незважаючи на те, що використання інформаційних технологій надає системі бухгалтерського обліку контрольні функції, їх застосування не гарантує повної адекватності фінансової звітності реальному стану речей.

3. Отримання результатів за звітний період на запит користувача - це можуть бути бухгалтерські довідки, управлінські звіти та регламентована звітність.

Впровадження цифрових інструментів призводить до зміни в техніці збору й обробки облікової інформації. При використанні бухгалтерського програмного забезпечення всі елементи методу бухгалтерського обліку залишаються, проте вони зазнають змін у формі та сутності.

Особливості документування фактів господарського життя з використанням цифрових технологій включають наступне:

1. Накопичення та первинна обробка облікових даних можуть здійснюватися не лише на робочих місцях із комп'ютерами та програмним забезпеченням, а також у будь-якому місці з доступом до Інтернету за допомогою хмарного програмного забезпечення. Це сприяє скороченню потоку паперових документів і наближенню до повного «безпаперового» обліку. Застосування хмарних технологій дозволяє користувачам отримувати доступ до документів у їх первинному вигляді та переглядати дані зручним для них способом. Сучасні програмні продукти для бухгалтерського обліку дозволяють створювати інші документи на основі вхідного документа з вже заповненими даними. Наприклад, у програмі BAS Бухгалтерія на основі документа «Рахунок на оплату покупцю» можна автоматично створити документи «Реалізація товарів і послуг» (видаткова накладна), «Платіжна інструкція» та інші. За допомогою обробок

першоджерела інформацію з вхідних документів можна ввести в програму автоматично та одразу побудувати звіти.

2. З'являється можливість вести дані за допомогою різних засобів. Це можуть бути не лише сканери штрих-кодів (для швидкого пошуку товарів та їх введення їх в документи), касові апарати (для обліку роздрібної виручки), смарт-картки (для обліку праці та заробітної плати), ваги (для автоматичного введення даних про вагу товарів) і т. і. [4].

Застосування технології Інтернету речей може призвести до значних змін. Шляхом оснащення ключових вузлів, машин і станків датчиками, пристроями виконавчого контролю та процесорами під час виробничого процесу здійснюється збір аналітичних даних. Після їх обробки та передачі в інформаційну систему бухгалтерського обліку автоматично формується база даних, яка відображає стан обладнання та виробничі процеси [6].

Забезпечуючи надійну роботу фізичних пристроїв, таких як датчики та сенсори, участь людини в складанні первинних документів стає незначною.

Застосування цифрових технологій суттєво змінює процес документування. По-перше, значно збільшуються обсяги використання електронних документів. По-друге, з'являється можливість автоматичного складання первинних документів. Крім того, нові технології відкривають нові можливості для забезпечення безпеки даних.

Для успішного впровадження цифрових технологій рекомендується комплексний підхід до цифровізації країни, охоплюючи всі сфери. Цифрові тренди проникають у різні сфери життя та діяльності, навіть якщо вони безпосередньо не впливають на них. Застосування технології блокчейн, яка в основному пов'язана з фінансовою сферою, має великий потенціал у сфері бухгалтерського обліку.

Вона дозволяє зберігати дані за допомогою постійного цифрового запису, забезпечувати доступ до актуальної копії бази даних для всіх учасників, забезпечувати швидкість і надійність операцій, а також забезпечувати захист

операцій і користувачів завдяки децентралізації даних між серверами. У майбутньому очікується широке застосування технології блокчейн у фінансово-економічній сфері, включаючи банківський сектор, ринок цінних паперів та державне управління.

Цифрові технології відкривають можливості для гнучкого розподілу облікової роботи між співробітниками, які займаються різними аспектами обліку.

В залежності від обсягу робіт і розміру підприємства визначається перелік виконавців. У разі великого підприємства з офісами в різних місцях для досягнення максимальної ефективності облікової роботи може бути виділений сервер, на якому встановлюється програма (інформаційна база), і співробітники можуть підключатись до цього сервера з будь-якого місця для виконання своїх завдань.

Однак, використання «хмарного» програмного забезпечення спрощує цю схему (зокрема, використання спеціалізованого обладнання) і дозволяє користувачам працювати з однією інформаційною базою без необхідності витратити додаткові кошти на облаштування окремих робочих місць та встановлення сервера.

У зв'язку з цифровою трансформацією економіки змінюються вимоги до персоналу, зокрема, до фахівців у галузі обліку. На ринку праці з'являється попит на бухгалтерів, які, крім знань у своїй спеціалізації і володіння іноземними мовами, також володіють навичками віртуальної співпраці, креативного мислення, професійної відповідальності, гнучкості та адаптивності [5].

Цифрові технології ставлять певні вимоги до рівня знань і навичок працівників, проте вони також дозволяють більш оперативно та значущо виконувати їх обов'язки.

Наприклад, коли бухгалтер отримує завдання від управлінського персоналу щодо надання інформації в певних розрізах, він повинен мати розуміння особливостей роботи програмного забезпечення, щоб налаштувати його та створити необхідну форму звітності.

Розширення обсягів і складності інформаційних потоків призводить до зростання ризиків, пов'язаних із втратою та спотворенням інформації, які можуть мати, навіть, умисливий або корисливий характер [7].

Таким чином, хоча цифрові технології мають значні переваги, вони також несуть у собі ризики, які потребують керування.

1.3 Можливі ризики впровадження цифрових технологій в обліку і контролі суб'єкта господарювання

Для досягнення максимального ефекту від цифровізації потрібно, щоб держава докладала максимум зусиль до інформування населення щодо цих ризиків, забезпечення консультаційною і технологічною підтримкою у впровадженні та використанні захищених інформаційно-комунікаційних систем, інфраструктур, платформ, заохочування до самозайнятості, формування культури «навчання протягом усього життя» тощо.

Шевчук І.Б., Депутат Б.Я., Тарасенко О.Є серед ризиків, зумовлених упровадженням цифрових технологій, виділяють такі [8]:

1. Ризики, пов'язані з використанням Інтернету речей, включають уразливість системи перед несанкціонованим впливом і потенційний кібертероризм, а також незаконне використання технологій. Наприклад, для неправомірного контролю через відеонагляд.
2. Використання штучного інтелекту, роботизації й автоматизації також супроводжує ризики, які включають соціальне відчуження через втрату робочих місць, збільшення рівня безробіття, соціальну напруженість, потенційне загострення проблеми тотального спостереження за населенням і можливий витік комерційної таємниці.
3. Використання технології блокчейн також несе певні ризики, включаючи уразливість безпеки самої системи блокчейн і побудованої на ній інфраструктури послуг, незмінність інформації в

мережі (неможливість виправлення помилок або зміни некоректно введеної інформації) та можливе використання tokenів для незаконного відмивання грошей або фінансування тероризму.

4. Використання імпоротної мікроелектроніки також пов'язане з ризиками. Багато програмного забезпечення, зокрема системне програмне забезпечення операційних систем і систем управління базами даних, а також комп'ютерна техніка, що використовується в Україні, є імпортованими, що створює потенційну залежність і можливість впливу на безпеку та надійність цих систем.
5. Використання хмарних і розподільних обчислень також супроводжує ризики, включаючи залежність від надійності телекомунікаційної системи, розмивання відповідальності за інформаційну безпеку та зниження рівня контролю, оскільки обчислення розподіляються між компаніями-користувачами, організацією та власником хмарної платформи, а також Інтернет-провайдером.
6. Використання Інтернету, також, вносить свої ризики, пов'язані зі стійкістю його роботи, наприклад, можливість виникнення збоїв або перерв у доступі до мережі.
7. Ризики впливу на суспільну свідомість виникають внаслідок розвитку технологій великих даних, зростання мережевого простору. Це може призвести до появи ефективних розробок, спрямованих на неявний збір даних і приховане управління груповою поведінкою великих колективів.
8. Ризики, пов'язані з підвищенням рівня складності бізнес-моделей і відсутністю кваліфікованих кадрів, також наявні. Це означає, що компаніям може бути важко адаптуватися до нових технологічних вимог і викликів, оскільки вони потребують спеціалізованих знань і навичок, які можуть бути обмеженими у доступі.

Використовуючи результати дослідження науковців, відобразимо їх можливий прояв у сфері бухгалтерського обліку (див.табл. 1.2).

Таблиця 1.2. - Ризики впровадження цифрових технологій в систему бухгалтерського обліку

Вид ризику	Прояви в сфері бухгалтерського обліку
Ризики, пов'язані із застосуванням Інтернету речей	-Автоматичне передавання недостовірних даних внаслідок проблем у роботі фізичних пристроїв, таких як збої в датчиках, може спричинити перенесення неправдивої інформації.
Ризики застосування штучного інтелекту, роботизації, автоматизації	-Витік облікової інформації, яка містить комерційну таємницю, може стати результатом ненавмисного чи неправомірного доступу до цих даних. -Зменшення чисельності облікового персоналу може стати наслідком автоматизації та впровадження цифрових технологій
Ризики використання технології блокчейн	-Незмінність інформації означає, що раз інформація була внесена до системи, її неможливо змінити або виправити.
Ризики, пов'язані з використанням імпортного програмного забезпечення та мікроелектроніки	-Заборона використання бухгалтерського програмного забезпечення означає обмеження використання цифрових інструментів для обліку та фінансової звітності.
Ризики, пов'язані із застосуванням хмарних і розподільних обчислень	-Складність контролю за роботою хмарного програмного забезпечення може ускладнити відстеження та перевірку його безперебійної роботи та захисту інформації. -Складність у своєчасному запобіганні збоєм може виникнути через труднощі у виявленні та усуненні проблем, які впливають на роботу системи.
Ризики, пов'язані зі стійкістю роботи Інтернету	-Введення даних до хмарного програмного забезпечення може бути складним процесом, що вимагає особливих навичок та знань. -Несвоєчасна подача звітності може виникнути через труднощі у зборі та обробці інформації за допомогою цифрових технологій.
Ризики, пов'язані з підвищенням рівня складності бізнесмоделей і відсутністю кваліфікованих кадрів	-Недостатня підготовка облікового персоналу

Джерело: розроблено автором за даними [8,12,13,14]

Впровадження цифрових технологій у бухгалтерський облік сприяє тому, що всі аспекти господарської діяльності заносяться до бази даних у вигляді комплексу реквізитів. Серед цих реквізитів зустрічаються рахунки, дебет та кредит.

Оскільки ці дані записуються у двійковому коді, можна використовувати більше ніж два рахунки. Зі зростанням кількості реквізитів, таких як аналітичні рахунки, рахунки бухгалтерського обліку, управлінська й інша інформація, було зручніше узагальнювати, систематизувати та представляти для використання в іншому форматі, ніж при ручному введенні даних [26].

Цифрові технології в бухгалтерському обліку дають численні переваги, але одночасно й недоліки (див. табл. 1.3)

Таблиця 1.3 – Порівняння переваг і недоліків автоматизації систем бухгалтерського обліку

Переваги	Недоліки
Можливість дистанційної роботи	Зміна організації бухгалтерського обліку під форму власності компанії
Автоматизація процесів ведення бухгалтерського обліку	Заміна капітальних витрат на операційні
Зростання рівня продуктивності	Необхідність постійного підвищення кваліфікації бухгалтерів
Застосування удосконалених інформаційних технологій	
Скорочення документообігу	
Зниження собівартості виробництва	

Джерело: розроблено автором за даними [11,12]

Отже, слід наголосити, що за результатами, автоматизації систем бухгалтерського обліку має більше позитивних сторін ніж негативних, тому це в котре підтверджує, що цифрові технології дають поштовх і розвиток у сторону спіху та покращення роботи. Використання цифрових технологій при організації обліку розрахунків за податковими платежами є запорукою покращення податкової дисципліни підприємства, що у сукупності із правильно розробленою і

формалізованою обліковою політикою підприємства дозволяє запобігти витратам щодо сплати штрафів та інших видів фінансових санкцій, які накладаються фіскальними органами.

РОЗДІЛ 2

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТА ОЦІНКА РИЗИКІВ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СИСТЕМІ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ВСК «ЗЛАГОДА»

2.1. Аналіз ризиків впровадження цифрових технологій у систему обліку ВСК «Злагода»

Цифровізація сфери бухгалтерського обліку безпосередньо впливає на такі його основні аспекти:

- отримання, накопичення, зберігання та надання необхідної облікової інформації;
- систематизація отриманої облікової інформації;
- доступ до зібраної та систематизованої інформації [14].

Водночас подальша цифровізація економіки та, власне, бухгалтерської сфери неминуче буде пов'язана з необхідністю вирішення низки проблем, серед яких варто наголосити на таких:

- зміна облікової політики та системи бухгалтерського обліку з урахуванням нових умов цифровізації та віртуалізації економічного простору;
- враховуючи, що чим вищий рівень цифровізації економіки, тим більше даних стає економічним активом, у майбутньому, безсумнівно, виникне потреба в уніфікованих стандартах бухгалтерського обліку та офіційних системах визначення цифрових активів об'єктів обліку[36];
- мати достатню кількість спеціалістів відповідної кваліфікації тощо.

Диджиталізація сфери бухгалтерського обліку, в найближчому майбутньому, сприятиме створенню таких процесів і явищ:

- підвищення якості та ефективності бухгалтерського обліку;
- збільшення кількості нових об'єктів обліку;
- створення інноваційних методів оцінки нових об'єктів обліку;
- формування нових підходів до комплексної інтеграції різних видів обліку;

- вдосконалення прикладної технології цифрового обліку.

Збільшення обсягу й ускладнення інформаційних потоків підвищує ризик втрати та спотворення інформації, яке може бути навмисним та корисливим [1, с. 20].

Цифрові технології, хоча і надають значні переваги, в собі також несуть певні ризики, якими потрібно управляти.

Цифрові технології впливають на робочий процес персоналу, обробку даних, організацію бізнес-процесів, тому компанії, які працюють у сфері інформаційних і цифрових технологій, мають свої ризики [34].

Подивившись на ситуацію в країні і в світі, стає очевидним, що без ефективного управління ризиками неможливо зберегти стабільність та запобігти глобальним кризам.

Оцінювання рівня ризиків інформаційної безпеки є критично важливою та складною задачею, оскільки результати цього процесу визначають подальші кроки організації. Проведений аналіз показав, що методи оцінювання ризиків можна розділити на дві основні категорії: кількісні та якісні.

Кількісні методи використовують вимірювання та об'єктивні дані для визначення вартості активів, ймовірності втрати та пов'язаних ризиків. Основною метою є обчислення числових значень для кожного компонента, що був зібраний під час оцінки ризиків та аналізу витрат і переваг.

Якісні методи, натомість, використовують відносний показник ризику або вартості активу на основі рейтингу або категоризації, такої як низький, середній, високий, не важливо, важливо, дуже важливо, або за шкалою від 1 до 10. Якісна модель оцінки швидко та ефективно оцінює дії та ймовірності виявлених ризиків. Набори ризиків, що були записані та проаналізовані у якісній оцінці ризику, можуть служити основою для більш цілеспрямованої кількісної оцінки [53].

Взаємозв'язок між методами виявлення атак і методиками оцінки ризиків представлено на рис. 2.1.

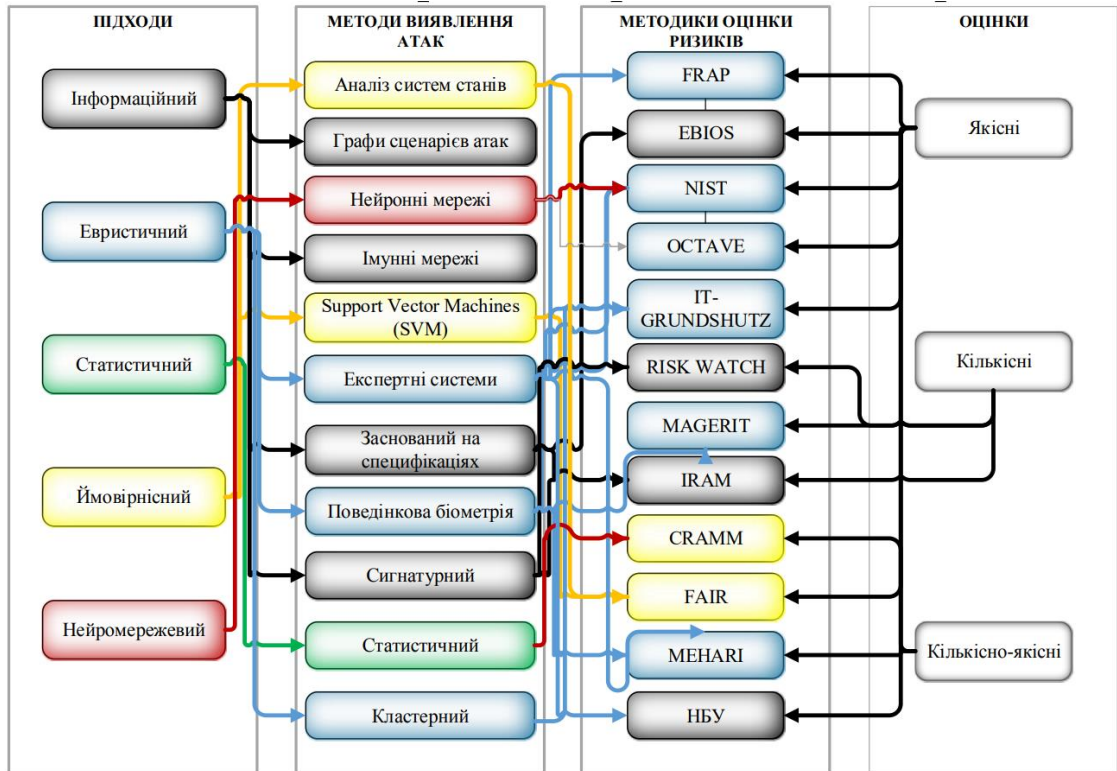

Рисунок 2.1 - Взаємозв'язок між методами виявлення атак і методиками оцінки ризиків

Джерело: розроблено автором за даними [53]

Використання комбінації кількісного і якісного підходів становить змішану сукупність переваг і недоліків зазначених методів. Розглянемо деякі методики оцінки ризиків в комп'ютерних системах, враховуючи різну природу загроз до профілів забезпечення (табл. 2.1.)

Зміни, пов'язані з впровадженням цифрових технологій у бухгалтерському обліку, стосуються всіх етапів технологічного процесу обробки інформації. При цьому всі елементи методу обліку зберігаються, але змінюються за формою та характером.

Цифрові технології висувають вимоги до рівня знань і кваліфікації співробітників, дозволяють їм ефективніше виконувати свої обов'язки та суттєво їх розширювати. Тому, отримуючи від управлінського персоналу завдання щодо забезпечення інформацією необхідних розділів, бухгалтер повинен розбиратися в особливостях програмного забезпечення, щоб за допомогою налаштувань створювати необхідні форми звітності. Тому ВСК «Злагода» має готувати свій

спеціальний персонал для роботи з цифровими технологіями у сфері обліку та контролю [16].

Таблиця 2.1 - Методики оцінки ризиків

Методика оцінки	Переваги	Недоліки	Підходи
NIS T	- Детальний опис можливих ризиків інформаційних активів - Для підприємств різного розміру	- Довготривалий процес аналізу - Деякі функції не автоматизовано	Евристичний
FAIR	- Комплексний аналіз - Висока ефективність	- Для великих підприємств	Ймовірнісний
IT- Grundschutz	- Гнучкість методу надає змогу проводити аналіз для будь-якої організації - Налаштовується на нові або існуючі активи	- Потребує теоретичної обізнаності процесу аналізу ризиків - Висока вартість ліцензії	Евристичний
CRAMM	- Детальне визначення існуючих ризиків - Ефективність використання	- Важкість у розумінні - Робота тільки з існуючими інф. активами	Ймовірнісний
OCTAVE	- Швидке впровадження - Обслуговує малі та середні за розміром підприємства	- Відсутність автоматизації - Не враховує специфіку банківської сфери	Евристичний
IRAM	- Відносна простота впровадження - Легкість в експлуатації	- Робота тільки з існуючими інформаційними активами	Інформаційний
EBIOS	- Велика кількість користувачів - Генерація звітів	- Лише для комерційних та державних установ	Інформаційний
RISK WATCH	- Простота впровадження та експлуатації	- Аналіз ризиків лише на програмно-технічному рівні	Інформаційний
MEHAR I	- Формує оптимальну множину контрзаходів	- Застосований до систем побудованих тільки за стандартом ISO	Евристичний
MAGE RIT	- Систематичний метод аналізу - Кількісна оцінка - Гнучкість	- Результуючі дані залежать від людського фактору	Евристичний

Джерело: розроблено автором за даними [51]

У табл. 2.2 наведені результати досліджень деяких методик оцінки ризиків.

Таблиця 2.2 - Результати досліджень деяких методик оцінки ризиків

Методика	Атрибути							
	Якісна оцінка	Кількісна оцінка	Комплексна оцінка	Країна походження	Застосування у БС	Програмна реалізація	Ефективність контролю	Простота розуміння
NIST	+			США	+	+	-	-
FAIR			+	США			+	+
EBIOS	+			Франція	+	+	+	-
MEHARI			+	Франція				
OCTAVE	+			США	+			
IT-GRUNDSHULTZ	+			Німеччина			+	
IRAM	+			Європа				+/-
RISK WATCH		+		США	+	+	+	+
FRAP	+			США				
CRAMM			+	Великобританія	+	+	+/-	+/-
MAGERIT	+	+		Іспанія	+	+		

Джерело: розроблено автором за даними [51]

Для отримання оцінок величини ризику та прямого відображення рівня захищеності пропонується використовувати методики, які ґрунтуються на комплексному підході до оцінки ризиків, поєднуючи кількісні та якісні методи аналізу. До таких методик відносяться CRAMM і FAIR.

2.2. Оцінка ефективності застосування інформаційних систем щодо внутрішнього контролю суб'єкта господарювання

Ефективна система внутрішнього контролю – це ефективне та якісне використання контрольних процедур, які можна визначити шляхом тестування. Процедурне тестування системи управління здійснюється за двома напрямками:

- 1) перевірка дотримання чинного регламенту процедури контролю;

2) виявлення помилок у роботі структурних підрозділів або процесів, які не були попереджені системою управління.

Виконання розробленого порядку оцінюється шляхом вибіркової перевірки документів, які мають відображати контрольні документи.

Показником ефективності системи внутрішнього контролю (далі СВК) є результативність проведеної на підприємствах інвентаризації та якість контролю матеріальних цінностей працівниками бухгалтерії. У той же час порівняння ефективності можна проводити на основі оцінки.

Отже, аналіз як інструмент внутрішнього контролю дозволяє надати керівництву інформацію про ефективність СВК щодо ризиків, пов'язаних із безпекою активів організації, виявити слабкі сторони внутрішнього контролю безпеки та сприяти прийняттю раціональних рішень для зниження ризику [8].

Дослідження показують, що тестування ефективності внутрішнього контролю й аналітичні процедури вимагають перегляду документів. Останній метод оцінки ефективності внутрішнього контролю більше підходить для бухгалтерського обліку, тоді як тематична експертиза призначена для інших систем господарської організації та системи її управління: підсистем функціональних операцій, підсистем безпеки, підсистем управління персоналом, продажів, постачання. Для цих цілей, необхідно впроваджувати та контролювати підсистеми управління, підсистеми функціональної експлуатації, у тому числі підсистеми продажів або транспортних послуг. Такий контроль здійснюється в контрольному режимі аналітично та експериментально [17].

Усі дані щодо їхньої діяльності слід включати в систему бухгалтерського обліку та контролювати їх ефективність, не забуваючи про процедури управлінського контролю. Завдяки цьому є можливість контролювати документи та створювати дієвість системи обліку та СВК.

У такому середовищі бажано контролювати за логічним ланцюжком бухгалтерського обліку:

- хронологічне документування всіх видів діяльності, тобто в хронологічному порядку;
- систематичний облік документів за допомогою системи бухгалтерського обліку, тобто на систематичній основі.

У результаті перевірка документів повинна охоплювати всі господарські операції за їх видами (оскільки рахунки класифікуються за типом власності, тобто за операцією). Тому основним інструментом перевірки ефективності внутрішнього контролю є перевірка документів, а основна увага приділяється тим видам діяльності, які не знижують ризики до оптимального рівня, тобто коли вони ефективні. Існує незначна потреба або взагалі немає потреби у поясненні інших форм внутрішнього контролю.

Загалом основним показником ефективності внутрішнього контролю є проведення операцій без особливих втрат і неефективності. Ці показники можуть бути частково відображені в бухгалтерському звіті, наприклад, у «Звіті про фінансові результати», і повинні враховуватися при списанні недоамортизованих основних засобів при списанні інших витрат, а також при їх здійсненні. Нереалізована дебіторська (зокрема) та кредиторська заборгованість, різні збитки, штрафи, пені, збитки третім особам – все це відображається в цьому звіті, і найнеприємніше – це неефективність системи внутрішнього контролю [18].

Матеріальні ресурси накопичуються понад норми, дебіторська, кредиторська заборгованість, невикористані основні засоби тощо мало впливають на внутрішній контроль, що може спонукати до усунення економічних причин і подібних явищ [9].

Таким чином, у СВК контролює не лише напрямок тестування та моніторингу, а й розробка науково обґрунтованих еталонних критеріїв, за що відповідають інші служби, а не внутрішній контроль. На підставі такої інформації відділ внутрішнього контролю має проводити моніторинг, щоб вчасно виявити негативні тенденції.

Внутрішній контроль можна розглядати на двох рівнях: як вбудований у бізнес-процеси, так і побудований на них. На нашу думку, ефективність внутрішнього контролю має оцінюватися на другому рівні, тобто спеціально створеною організацією або спеціально призначеними експертами.

Пояснюється це тим, що показники ефективності пов'язані з оцінкою результатів діяльності. У даному випадку - результат контрольної діяльності в господарському процесі.

Власниками цих процесів є менеджери різних рівнів, починаючи від лінії і закінчуючи топ-менеджером.

Нагляд за всіма лінійними керівниками буде делеговано вищому керівництву та допоможе визначити організацію контролю. Тільки погляд збоку дозволяє оцінити ефективність внутрішнього контролю кожного підрозділу за результатами діяльності керівника, відповідального за моніторинг процесу та впровадження. Водночас ефективність внутрішнього контролю визначає ефективність управління, в тому числі підприємства в цілому [3].

Ідеальна модель, розроблена на ВСК «Злагода» на основі вищевказаних методів, представлена в таблиці 2.3.

Тому ефективність внутрішнього контролю слід оцінювати за власними критеріями. З цього приводу позиція дослідників, які розглядають критерії внутрішнього контролю як позитивний показник фінансового стану та господарської діяльності підприємства, пояснюється наступним чином: внутрішній контроль є найкращим, оскільки фінансовий стан підприємства нормальний. Насправді одне від іншого не залежить [19].

По-перше, важливо розглядати економічні показники з динамічної перспективи, що дозволяє виявити негативні тенденції і роздумати про їх походження. Однією з причин цього, серед багатьох інших, може бути недостатність внутрішнього контролю.

По-друге, стан внутрішнього контролю та його ефективність мають визначатися показниками, які описують стан інформаційної системи управління

підприємством. Однак, на думку автора, вичерпну математичну специфікацію ефективності встановити неможливо, але можна вивести принципи ефективної SMC. Це можуть бути: своєчасність, координація обов'язків, розподіл функцій і відповідальності, доцільність і збереження майна.

Таблиця 2.3 - Модель оцінки ефективності внутрішнього контролю в ВСК «Злагода»

Види контролю	Об'єкти контролю	Індикатори
Державний контроль	Діяльність керівників функціональних галузевих відділів	Показник ефективності функціонування відділів на основі даних управлінського обліку
		Відсутність ризиків
	Стан системи бухгалтерського обліку	Своєчасне формування фінансової звітності
		Своєчасне закриття звітних періодів
		Своєчасне формування інформаційної бази
	Стан бюджетування та управлінського обліку	Своєчасне формування бюджетів
		Повнота формування інформаційної бази управлінського обліку
		Якість формування бюджетів
	Робота з ризиками	Відсутність ризиків чи мінімізація останніх
	Вбудований контроль (керівництво функціональними і галузевими відділами)	Збереження регламентів функціональних відділів
Ідентифікація ризиків		Відсутність ризиків
Дотримання регламенту роботи працівників		Своєчасність документування операцій

Джерело: авторська розробка.

Ефективний внутрішній контроль через систему показників має сигналізувати, виходячи з мети внутрішнього контролю, яка розуміється

керівництвом як оцінка повноти виконання управлінських рішень. не вдалося досягти цілей реалізованих управлінських рішень, тільки те.

Чим більше виявлено відхилень від мети, тим ефективніший контроль і неефективніше управління. Чим менше виявлене відхилення, тим менш ефективний контроль або ефективніше управління. Однак і перший, і другий висновки є хибними, тому в першому випадку помилки можуть бути виявлені на етапі формування системи управління, а в другому – відсутність помилок означає, що ефективний контроль допоміг керівництву працювати ефективно.

Такий підхід свідчить про недосконалість кількісних характеристик ефективності контролю та породжує ідею використання якісних показників [19].

Для оцінки ефективності роботи відділу внутрішнього контролю ВСК «Злагода» можливо рекомендувати створити наступну систему, яка включає такі параметри розпізнавання в плані організації.

- ефективність;
- документальний;
- методичне співвідношення (стандарти внутрішнього аудиту);
- організаційні відносини (організаційні та нормативні документи підприємства) [21,20].

Процедури моніторингу ефективності роботи підрозділу внутрішнього контролю мають базуватися на здійсненні «перевірки ефективності внутрішнього контролю». Тест ефективності внутрішнього контролю розробляється для кожного параметра приймання і є комплексною системою, яка за результатами забезпечує остаточну оцінку ефективності роботи відділу внутрішнього контролю.

Підтримання ефективності роботи відділу на оптимальному рівні є одним із основних обов'язків начальника відділу. Кожен системний блок може мати різні рівні ефективності: високий (100%); середній (80%); менше (50%).

За результатами аналізу за застосованою технологією ВСК «Злагода» має високоефективний бухгалтерський контроль.

2.3. Шляхи вдосконалення облікового процесу та контролю в умовах цифрових технологій і подолання ризиків від їхнього впровадження

Для вибору найефективніших компонентів облікового процесу необхідно ідентифікувати фактори, що впливають на їх становлення. Розташування процесу документування господарських операцій у нижній частині піраміди показує, що, з одного боку, це найпростіший і основний етап облікового процесу, а з іншого – це основа піраміди, база даних на основі інших фаз.

Основою систематизації інформації в аналітичному та синтетичному обліку є показники документів. Така якісно змінена інформація використовується для прийняття управлінських рішень і розробки форм звітності. Це дозволяє зробити логічні висновки про доцільність і раціональність усіх облікових процесів залежно від якості документів, а саме інформаційної ємності документів, а також оперативності їх створення та обробки [23].

Відповідно, бухгалтерські документи щодо акцій, необоротних активів, праці та її оплати повинні бути приведені у відповідність до вимог НП(С)БО й інших нормативних документів, що регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку в Україні. Бухгалтерські записи призначені для систематизації та об'єднання різних показників первинних документів у інформацію, придатну для управління підприємством і створення форм звітності.

Сутність шляхів удосконалення бухгалтерського обліку полягає в задоволенні потреб сучасного управління інформацією з високим рівнем аналізу з комплексним описом об'єктів обліку. Оптимальність і раціональність облікового процесу можна забезпечити лише шляхом цілеспрямованого впорядкування, координації та вдосконалення кожного етапу бухгалтерського обліку, його складових і елементів, який є складною та багаторівневою системою [24].

Умовою ефективного виконання бухгалтерією своїх функцій управління є раціональна організація її діяльності та структури, а також її адаптація до потреб користувачів інформації. Документація господарських операцій, бухгалтерський

облік і звітність повинні бути організовані в системну послідовність логічно взаємопов'язаних дій облікового процесу відповідно до потреб управління, забезпечуючи при цьому однаковість підходів до оформлення документів, облікових реєстрів і показників звітності.

Основними шляхами вдосконалення бухгалтерського обліку як складної та багаторівневої системи є:

- ❖ відбір оптимальної за структурою й обсягом облікової інформації для забезпечення реалізації поставлених керівництвом цілей;
- ❖ розробка та запровадження вдосконаленої форми носія облікової інформації, яка найбільше відповідає структурі, змісту та характеристикам інформації;
- ❖ розробити та впровадити оптимальні технології вирішення облікових задач, що забезпечують злагоджену роботу облікового механізму [21].

Основні методичні аспекти організації автоматизованої системи обліку та контролю на базі АРМБ мають передбачати комплексний підхід до розробки окремих елементів та функціонування їх як єдиної системи. Важливим методичним принципом організації автоматизованої обробки даних є одночасне створення облікових даних технікою [3, с.197].

Оскільки бухгалтерський облік – це процес визначення, зміни, реєстрації, накопичення, об'єднання, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім і внутрішнім користувачам, то оновлення системи бухгалтерського обліку за МСФЗ без створення АРМБ, комунікаційних і розширених засобів є неможливим. для прийняття управлінських рішень.

Підсистема обліку підтримує інформаційні зв'язки з іншими підсистемами в процесі роботи. У момент надходження в підсистему бухгалтерського обліку надходить первинна облікова інформація – вона збирає та фіксує інформацію про економічні процеси та явища, що виникли. Вхідна інформація, що надходить з підсистеми обліку, широко використовується в річних завданнях автоматизованої інформаційної системи (АІС) і є також вхідними даними для інших підсистем.

Важливою особливістю підсистеми бухгалтерського обліку є забезпечення нею зворотного зв'язку з управлінням будь-якого рівня. Функція зворотного зв'язку виступає як ключова перевага підсистеми обліку та має важливе значення для управління. Зворотній зв'язок фіксується на магнітних носіях або результати виводяться безпосередньо на екран монітора, забезпечуючи проміжну інформаційну систему. Тому ефективність прийняття управлінських рішень залежить від швидкості виробництва такої інформації. Ефективним режимом роботи банкомату є робота в локальній комп'ютерній мережі [44].

Створені експертами АРМ дозволяють користувачам працювати в розмовному режимі, швидко вирішувати поточні завдання, легко вводити і контролювати дані, обробляти дані, визначати достовірність згенерованих даних, видавати їх і передавати по каналах зв'язку. Підтримка даних АРМ зосереджена на конкретних, знайомих користувачам предметних областях [15].

Організація обліку в автоматизованому режимі реалізується через мережу АРМБ, створюваних за місцем виникнення та використання інформації, що охоплює не тільки фактично облікову, але й виробничо-оперативну інформацію. Мережі АРМБ можуть бути організовані в одно-, дво- або багаторівневі структури. За цим принципом їх поділяють на первинний, загальногосподарський рівень і інтегрований облік [45].

Для практичних цілей найбільш важливим є групування завдань за економічним змістом перших показників. Це групування є основою для виділення наступних типів автоматизованих посад бухгалтера (АРМБ): облік основних засобів АРМБ; облік виробничих ресурсів АРМБ; АРМБ обліку праці та заробітної плати; АРМБ для визначення обліку, відвантаження, реалізації та фінансових результатів готової продукції; АРМБ бухгалтерського обліку фінансових і розрахункових операцій; Облік витрат на виробництво АРМБ; АРМБ зведений облік і звітність; Облік активів і фінансових інвестицій АРМБ. Кожному зазначеному АРМБ (комплексу завдань) відповідає певний перелік завдань.

У розрізі комп'ютерної системи бухгалтера організаційна технологія бухгалтерського обліку включає три етапи: підготовку та обробку даних; систематизація, інтеграція, контроль, аналіз та аудит облікової інформації за видами ресурсів; створити інформацію для подальшого використання в управлінні підприємством [20].

У процесі керівництва підприємством приймаються рішення на оперативному, тактичному і стратегічному рівнях управління (див рис 2.2). Для цього визначаються три рівні керівництва [43].

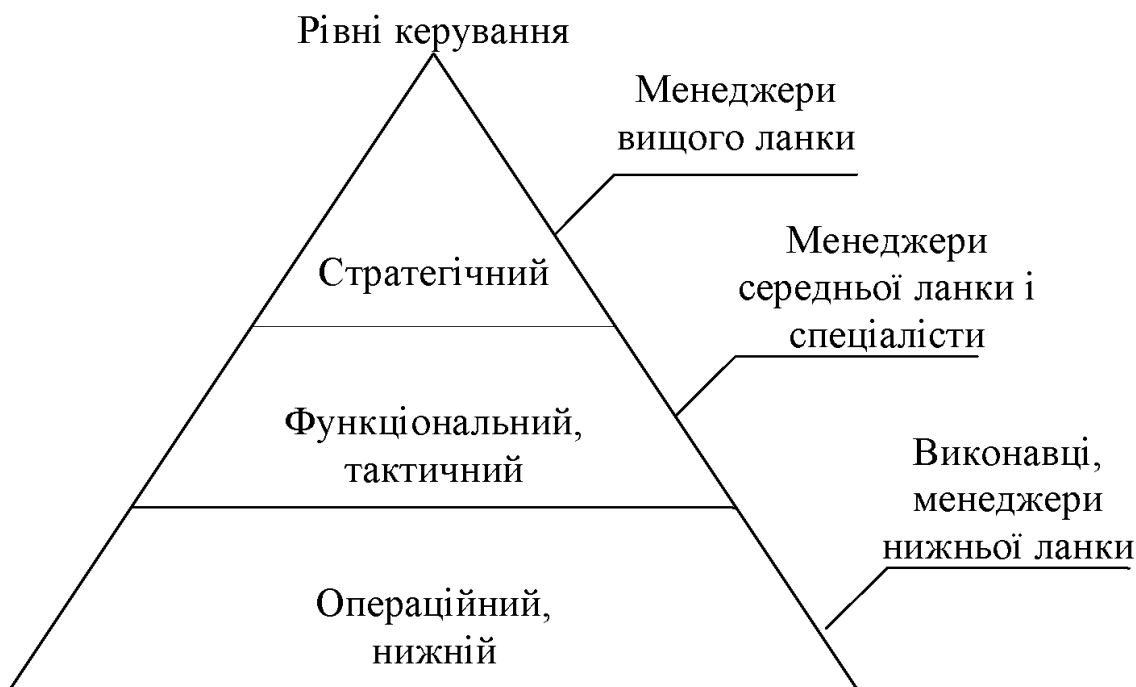

Рисунок 2.2 - Кваліфікація персоналу за рівнями керування

Джерело: розроблено автором за даними [54]

На першому рівні здійснюється оперативне керівництво структурними підрозділами, такими як цехи, магазини, склади, відділи та інші. На цьому рівні в точці виникнення інформації формуються первинні дані для прийняття управлінських рішень, здійснюється їх обробка, обчислення та відображення (АРМБ I категорії) [38].

АРМБ I категорії необхідний для збору та підготовки первинних даних за місцем їх виникнення (в магазинах, складах та інших підрозділах), а також для вирішення необхідних завдань бухгалтерського обліку та аудиту. Первинні дані записуються безпосередньо на створеному робочому місці і пропускаються через певний контур.

У процесі вирішення вищезазначених проблем на кожному робочому місці виявляються відхилення, їх причини, винуватці, інформація, необхідна для оперативного управління виробничим процесом на рівні філій, дочірніх підприємств, дільниць, цехів, відділів та інших виробничих підрозділів [45].

На другому рівні управління систематизується й узагальнюється інформація за напрямами встановлених завдань, обліку, контролю, внутрішнього аудиту. На цьому етапі збирається та відображається інформація для прийняття конкретних управлінських рішень щодо комплексу завдань (АРМБ II категорії) [50].

В АРМБ другої категорії здійснюється первинний контроль інформації, вирішується велика кількість аналітичних і аудиторських завдань, виявляються відхилення від нормальних умов роботи підрозділів обліку (комплексу завдань). На цьому етапі логічно контролюється достовірність отриманої інформації та проводиться автоматичний аудит за даними аналітичного й синтетичного обліку. Крім цього, в рамках категорії АРМБ II проводиться моделювання й аудит облікових процесів, а також прийняття управлінських рішень для окремих комплексних завдань [17].

На третьому рівні формується комплексна інформація про фінансово-господарську діяльність підприємства, здійснюється контроль, аналіз та аудит. На цьому рівні здійснюється загальне керівництво підприємством, визначається зовнішня політика, розробляються довгострокові плани та стратегії їх реалізації (категорія АРМБ III).

АРМБ III ступеня призначений для аналізу роботи структурного підрозділу і підприємства в цілому, узагальнення зведеної інформації щодо вирішення нормативних завдань для складання оперативної та періодичної звітності.

При керуванні необхідно також враховувати швидкість і ефективність виконання прийнятих рішень, що дозволяє розглядати керування з точки зору часових факторів.

На рисунку 2.3 показані три рівні керування, які відповідають таким чинникам, як зростання влади, рівень відповідальності, складність завдань, а також швидкість прийняття рішень та їх виконання.

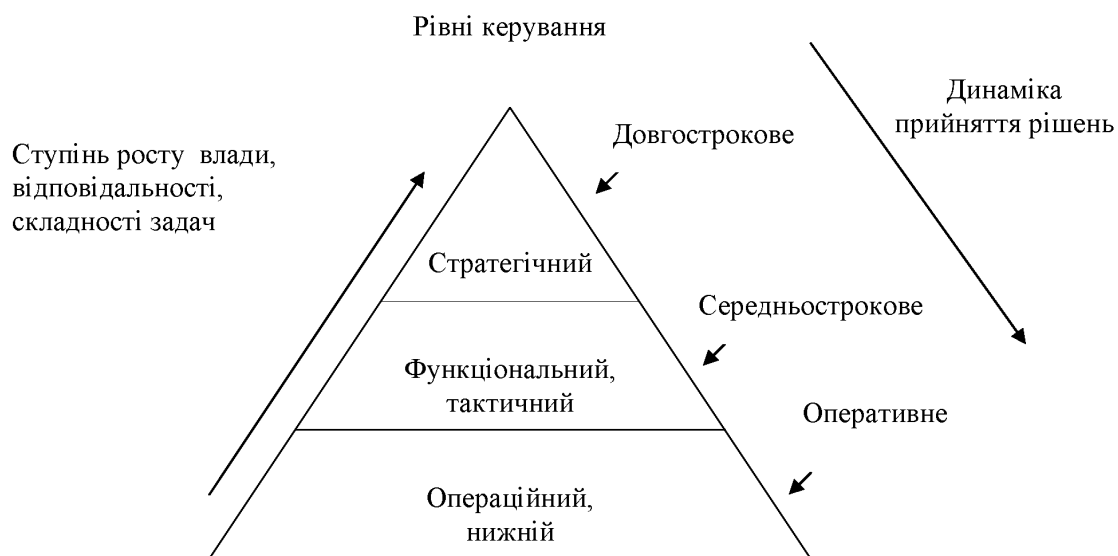

Рисунок 2.3 - Піраміда рівнів керування, що відображує зростання влади, відповідальності, складності й динаміку прийняття рішень

Джерело: розроблено автором за даними [54]

Можна виділити шляхи вдосконалення системи бухгалтерського обліку та контролю у ВСК «Злагода»:

- реалізація структури та функції контролю для ефективного та якісного функціонування системи внутрішнього контролю;
- дотримання облікової політики підприємства;
- контроль за правильною організацією обліку активів товариства (відображення запасів в обліку, видача їх на виробничі цілі, дотримання обмежень і норм);
- удосконалення системи автоматизації обліково-аналітичної роботи;

➤ об'єктивна та своєчасна інвентаризація є одним із способів контролю за збереженням майна, правильним відображенням облікових показників [34].

Для ефективного управління діяльністю підприємства необхідно розвивати та вдосконалювати принципи та методи бухгалтерського обліку. Інформація, яку забезпечує бухгалтерський облік, є засобом управління підприємством, основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, способом обґрунтованої оцінки господарської діяльності [49].

З цієї точки зору облікова інформація є професійною основою всіх процесів управління.

ВИСНОВКИ

У бакалаврській дипломній роботі було проведено теоретичний аналіз і вирішення питань, пов'язаних із подоланням ризиків при впровадженні цифрових технологій у облік та контроль підприємства ВСК «Злагода». Були сформульовані висновки, які мають концептуально-теоретичний, методичний і науково-практичний характер, що дозволяють вирішити основні завдання, відповідно до поставленої мети.

Тож, в теоретичній частині були дослідженні такі питання:

- організаційні та технологічні особливості діяльності підприємства ВСК «Злагода»;
- вплив організаційних і технологічних особливостей підприємства на побудову системи обліку та контролю в умовах цифровізації;
- сутність інформаційних технологій і переваги їхнього застосування в обліку та контролі;

Також було розглянуто можливі ризики впровадження цифрових технологій в облік і контролі ВСК «Злагода», що і було основною метою даної бакалаврської кваліфікаційної роботи.

Щодо підсумків, впровадження цифрових інформаційних технологій у систему бухгалтерського обліку вимагає певних змін традиційних методів із метою створення умов для практичного здійснення цього виду діяльності.

Основними перевагами впровадження нових технологій є можливість автоматизувати численну кількість бухгалтерських процедур, що може розширити доступ зацікавлених сторін до уніфікованої облікової інформації і публічної звітної інформації, і в той же час значно зменшує витрати часу та ресурсів, необхідних для виконання облікових і контрольних процедур. Їх використання дозволяє працювати з обліковою інформацією в режимі реального часу та забезпечити прозорість роботи, що дозволяє швидко виявляти проблеми, реагувати на них і

приймати належні рішення для запобігання фінансовим витратам чи іншим негативним наслідкам. І, також, необхідно зазначити функцію підвищеної точності, яка дозволить зменшити ймовірність помилок в обліку та контролі.

Отже, необхідно зазначити, що для підвищення ефективності впровадження цифрових технологій необхідно проводити цифровізацію країни комплексно, а не окремо. Цифрові тренди існують у різних сферах життя та діяльності підприємств, та можуть впливати, або ж і не впливати на них безпосередньо. Використання технології блокчейн, як приклад, у бухгалтерському секторі має значний потенціал, особливо з урахуванням можливостей, які вона надає у фінансовому секторі. В даний час ця технологія дозволяє зберігати дані за допомогою постійних цифрових записів; забезпечує оновлення копії бази даних кожного учасника, швидкість і надійність виконуваних операцій; захист операцій і користувачів завдяки децентралізації даних між серверами.

Поява різного роду ризиків, пов'язаних із використанням цифрових технологій (кібератаки, втрата даних, порушення цілісності даних), свідчить про наявні проблеми, до яких в перспективі повинні існувати шляхи вирішення. Тому перспективним напрямом подальших наукових досліджень має стати пошук ефективних і практичних засобів і методів цифровізації бухгалтерського обліку в умовах тотальної цифровізації та шляхи уникнення ризиків і боротьби з ними.

Відповідно до існуючої системи бухгалтерського обліку та контролю підприємства ВСК «Злагода» було проаналізовано та запропоновано наступне:

- шляхи вдосконалення системи бухгалтерського обліку та контролю;
- за запропонованою автором технологією для оцінки ефективності роботи відділу внутрішнього контролю визначено відповідно ефективність даного сектору;
- модель оцінки ефективності внутрішнього контролю на підприємстві;

- підвищення кваліфікації працівників для подальшої роботи з цифровими технологіями у сфері обліку та контролю;
- аналіз ризиків та шляхи їх подолання.

В майбутньому очікується широке використання технології блокчейн у фінансово-економічному секторах: банківській справі, ринку цінних паперів, державному управлінні. На даному етапі для управлінського обліку перспективи впровадження цієї технології однозначні, а для фінансового обліку потрібне конкретне регулювання на державному рівні шляхом відповідних змін у законодавстві.

Всі етапи технологічного процесу обробки інформації в бухгалтерському обліку відчувають вплив змін, пов'язаних із впровадженням цифрових технологій. При цьому всі елементи методу обліку зберігаються, але змінюються за формою і характером. Прогнози впровадження цифрових технологій в облік і контроль підприємств свідчать про постійний розвиток і зростання цієї області. І саме цифровізація облікових процесів допоможе підприємствам забезпечити більш глибоке розуміння своєї діяльності, покращити управління, знизити ризики і забезпечити стабільний розвиток у конкурентному бізнес-середовищі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ВР України, Закон "Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій" від 14.09.2006 N 143-V [Електронний ресурс] <https://ips.ligazakon.net/document/TM030617> (дата звернення: 28.04.2023)
2. Онопко А.С., Жигалкевич Ж.М. Застосування інформаційних технологій в управлінні підприємством. УДК: 330:004 (2019 р.)
3. Король С.Я., Клочко А.О. Цифрові технології в обліку і аудиті УДК 004:657.6 URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2020/1_2020/31.pdf (дата звернення: 01.05.2023)
4. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка» включено до переліку наукових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 №975) http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2021/20.pdf (Дата звернення 02.05.2023)
5. Карпенко О.В., Плікус І.Й., Головіна Д.В. Вплив цифровізації на розвиток бухгалтерського обліку. Міжн. наук.-практ. інтернет-конф. «Соціально-економічні та правові чинники розвитку національної економіки України: облікові, аналітичні та контрольні аспекти в сучасних умовах інтеграційних процесів» (м. Полтава, 22 листопада 2018 р.). Полтава: ПУЕТ, 2018. URL:https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/70891/1/Plikus_Tsifrovoy_uchet.PDF (дата звернення: 03.05.2023)
6. Король С.Я., Клочко А.О. Цифрові технології в обліку й аудиті. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2020. № 1. С. 170-176. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2020_1_31. (дата звернення: 03.05.2023)

7. Ратинський В. В. Інформаційні технології в бухгалтерському обліку. перспективи та проблеми. Економіка. Фінанси. Право. 2021. № 4(1). С. 17-20. URL: <http://efp.in.ua/uk/journal-item/297> (дата звернення: 03.05.2023)
8. Шевчук І.Б., Депутат Б.Я., Тарасенко О.Є. Цифровізація та її вплив на економіку України: переваги, виклики, загрози й ризики / І. Б. Шевчук, Б. Я. Депутат, О. Є. Тарасенко // Причорноморські економічні студії. 2019. Випуск 47-2. С. 173-177. Режим доступу : http://bses.in.ua/journals/2019/47_2_2019/34.pdf (дата звернення: 03.05.2023)
9. Гужва В.М. Інформаційні системи і технології на підприємствах: КНЕУ, 2008. 361 с. (дата звернення: 05.05.2023)
10. Івахненко С.В. Сучасні інформаційні технології управління підприємством та бухгалтерія: проблеми і виклики. Бухгалтерський облік і аудит. 2008 №4. 54 с. (дата звернення: 05.05.2023)
11. Єршова Н. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах переходу до цифрової економіки. Вісник Національного технічного університету “Харківський політехнічний інститут” (економічні науки). 2020. № 2. С. 75-80. (дата звернення: 08.05.2023)
12. Рогова Н. Трансформація політики, інструментів і технологій обліку та оподаткування в умовах цифрової економіки. Фінансовий простір. 2020. No 2(38). С. 103-116.
13. Закон України Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні стаття 1 від 05.10.2017 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 03.05.2023)
14. Бочуля Т.В. Цифровий базис інноваційного розвитку обліково–аналітичного забезпечення управління підприємством. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/4627/1/%D0%91%D0%BE%D1%87%D1%83%D0%BB%D1%8F.pdf> ((дата звернення: 13.05.2023)
15. Шевчук І.Б., Депутат Б.Я., Тарасенко О.Є. Цифровізація та її вплив на економіку України: переваги, виклики, загрози й ризики. Причорноморські

- економічні студії. 2019. Випуск 47-2. С. 173-177. URL: http://bses.in.ua/journals/2019/47_2_2019/34.pdf. (дата звернення: 12.05.2023)
16. Бутинець Ф.Ф. Контроль і ревізія : [підручник] / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця ; 3-є вид., доп. і перероб. Житомир : Рута, 2002. 544 с
17. Білуха М.Т. Фінансовий контроль: теорія, ревізія, аудит : [підручник] / За ред. проф. М.Т. Білухи ; вид. 2-е перероб. і доп. К.: Українська академія оригінальних ідей, 2006. 888 с.
18. Букало Н.А. Інвентаризація як умова для складання фінансової звітності / Н.А. Букало // Економічний аналіз. 2016. Т. 23. № 1. С. 177–173.
19. Терещенко Л.О. Інформаційні системи і технології в обліку : [навч. посіб.] / Л.О. Терещенко, І.І. Матієнко-Зубенко. К. : КНЕУ, 2005. 187 с
20. Карпенко О.В., Плікус І.Й., Головіна Д.В. Вплив цифровізації на розвиток бухгалтерського обліку. Міжн. наук.-практ. інтернет-конф. «Соціально-економічні та правові чинники розвитку національної економіки України: облікові, аналітичні та контрольні аспекти в сучасних умовах інтеграційних процесів» (м. Полтава, 22 листопада 2018 р.). Полтава: ПУЕТ, 2018. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/70891/1/Plikus_Tsifrovoy_uchet.PDF
21. Король С.Я., Клочко А.О. Цифрові технології в обліку й аудиті. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2020. № 1. С. 170-176. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2020_1_31.
22. Канцедал Н. А. Бухгалтерський облік цифрової епохи: розширення термінологічних кордонів // Accounting and Finance – № 1 (83). 2019. С. 29–34 // (online): <http://www.afj.org.ua/ua/article/631>.
23. Краус Н. М. Цифрова економіка: тренди та перспективи авангардного характеру розвитку / Н. М. Краус, О. П. Голобородько, К. М. Краус // «Ефективна економіка». 2018. №1. // (online): http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/8.pdf

24. Плаксієнко В. Я. Безпаперова бухгалтерія: призначення, характеристика складових та ключові аспекти / В. Я. Плаксієнко, І. М. Назаренко // Агросвіт 2018. № 9. // (online): http://www.agrosvit.info/pdf/9_2018/5.pdf.
25. Кльоба Л. Г. Цифровізація – інноваційний напрям розвитку банків / Л. Г. Кльоба // (online): http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/12_2018/86.pdf (дата звернення: 13.05.2023)
26. Digitalisation in Accounting// (online): <https://home.kpmg/content/dam/kpmg/de/pdf/Themen/2017/digitalisation-in-accounting-en-2017-KPMG.pdf>. (дата звернення: 13.05.2023)
27. Digitization and Financial Reporting – How Technology Innovation May Drive the Shift toward Continuous Accounting// Accounting and Finance Research Vol. 7, No. 3; 2018// (online): <https://pdfs.semanticscholar.org/254c/b44b7c6e030b0a84b0b889055b5825dfd727.pdf>. (дата звернення: 13.05.2023)
28. Шишкова Н. Л. Електронні гроші: сутність та проблеми використання в Україні. / Н. Л. Шишкова, Є. Ю. Мороз // Економічний вісник НГУ 2017. №4 (60). С. 39–51 [Електронний ресурс]. URL: <http://ev.nmu.org.ua/docs/2017/EV20174.pdf>.
29. Шишкова Н. Л. Перспективи впровадження блокчейну в бухгалтерському обліку / Н. Л. Шишкова // Облік і фінанси 2018. № 2 (80). С. 61–68.
30. Про Національну програму інформатизації [Електронний ресурс]: Закон України / 1998, № 27-28, ст.181//(online): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98>. (дата звернення 13.05.2023)
31. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 року № 67-р. // (online): <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018>. (дата звернення 13.05.2023)
32. Цифрова агенда України – 2020. Першочергові сфери, ініціативи, проекти «цифровізації» України до 2020 року, Грудень, 2016 // (online):

- [https://uccr.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922 .pdf](https://uccr.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf). (дата звернення 13.05.2023)
33. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>. (дата звернення 15.05.2023)
34. S. Shyshkov, N. Shyshkova Market mechanisms of hryvnia exchange rate stabilization: accounting and institutional aspects // Економічний часопис XXI, 2014, № 5/6. – С. 60-63. (дата звернення 16.05.2023)
35. Цифрова економіка / Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A6%D0%B8%D1%84%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0 (дата звернення 16.05.2023)
36. Australian Government. Department of Broadband, Communications and the Digital Economy / Digital Economy: Future Directions, 2009. URL: http://www.dbcde.gov.au/digital_economy/what_is_the_digital_economy (дата звернення 10.05.2023)
37. Пуцентейло П. Р., Гуменюк О. О. Цифрова економіка як новітній вектор реконструкції традиційної економіки. Інноваційна економіка. 2018. № 5-6[75]. С. 131-143.
38. Хорунжак Н. М., Лукановська І. Р. Облік в умовах цифрової економіки: проблеми і перспективи. Причорноморські економічні студії. 2019. Випуск 45. С. 175-179.
39. Бруханський Р., Спільник І. Цифровий облік: поняття, витоки та актуальний дискурс. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2020. Випуск 3-4. С. 7-20.
40. Пілевич Д. С. Теоретико-прикладні засади використання blockchain-технології в бухгалтерському обліку. Проблеми економіки. 2020. № 1(43). С. 267-274.

41. Україна 2030Е – країна з розвинутою цифровою економікою / Фіщук В., Матюшко В., Чернев Є. та ін. Український інститут майбутнього. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyucifrovoyu-ekonomikoyu.html#>.
42. Рогова Н. Трансформація політики, інструментів і технологій обліку та оподаткування в умовах цифрової економіки. Фінансовий простір. 2020. № 2(38). С. 103-116.
43. Муравський В. В. Комп'ютерно-комунікаційна форма обліку : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 486 с.
44. Семанюк В. З. Інформаційна теорія обліку в постіндустріальному суспільстві : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 392 с.
45. Документування в бухгалтерському обліку: процесний підхід : монографія / С. Ф. Легенчук, К. О. Вольська, О. В. Вақун. Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г. М., 2016. 228 с.
46. Куцик П. О. Аналітичний інструментарій інтегрованої звітності у системі діагностики підприємства. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2017. Випуск 3-4. С. 130-138.
47. Дубініна М. В., Сирцева С. В., Буганов О. В., Тусова Н. О. Blockchain-технологія як засіб трансформації бухгалтерського обліку. Modern Economics. 2018. № 12. С. 75-80.
48. Пантелєєва Н. М. Інформаційна технологія Блокчейн у системі управління державними фінансами. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка. 2018. Вип. 1(51). С. 363-369.
49. Gökten S., Özdoğan B. The Doors Are Opening for the New Pedigree: A Futuristic View for the Effects of Blockchain Technology on Accounting Applications. Digital Business Strategies in Blockchain Ecosystems Transformational Design and Future of Global Business. Springer International Publishing, 2020. P. 425-438.

- 50.Криворучко Г. В. Технологія блокчейн та перспективи її застосування в процесі бюджетування, орієнтованого на результат. Вісник економічної науки України. 2018. № 2. С. 108-113.
- 51.Захист інформації та економічна безпека підприємства: монографія / О.О. Кузнецов, С.П. Евсеев, С.В. Кавун. Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. 360 с.
- 52.Bonson E., Bednarova M. Blockchain and its implications for accounting and auditing. Meditari Accountancy Research. 2019. № 5. P. 725-740.
- 53.ISO/IEC 27032:2012 Information technology – Security techniques – Guidelinesfor cybersecurity [Электронный ресурс]. – Режим доступа к ресурсу: http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=44375. (дата звернення 18.05.2023)
- 54.Дурман М.О., к.т.н., доцент, Вишемирська С. В., к.т.н., старший викладач кафедри Інформатики і комп'ютерних технологій, Конспект лекцій (опорний конспект лекцій) з дисципліни Комп'ютерні інформаційні технології, 2012 URL: <https://studfile.net/preview/5064248/page:7/> (дата звернення: 31.05.2023)

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Виробничий сільськогосподарський кооператив «Злагода»	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Територія	ПОЛТАВСЬКА	за СДРПОУ	2022 01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Виробничий сільськогосподарський кооператив	за КАТОТТГ ¹	03769706
Вид економічної діяльності	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур за КВЕД	за КОПФГ	*****

			01.11

Середня кількість працівників ² 115
Адреса, телефон вулиця Центральна, буд. 6а, с. ПАЛЬЧИКІВКА, ПОЛТАВСЬКИЙ РАЙОН, ПОЛТАВСЬКА обл., 38712

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	8 957	20 843
Основні засоби	1010	89 734	80 553
первісна вартість	1011	150 705	149 549
знос	1012	60 971	68 996
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	4 988	6 647
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	4 988	6 647
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	8	8
інші фінансові інвестиції	1035	96	96
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	103 783	108 147
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	81 738	103 911
виробничі запаси	1101	22 100	38 836
незавершене виробництво	1102	7 869	10 901
готова продукція	1103	51 588	54 002
товари	1104	181	172
Поточні біологічні активи	1110	7 908	10 954
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 924	4 771
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	5 255	6 131
з бюджетом	1135	2	1 800
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	109	130
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	5 474	60
готівка	1166	43	44
рахунки в банках	1167	5 431	16
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

продовження Додатку А

резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	6	34
Усього за розділом II	1195	103 414	125 991
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	207 197	234 138

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	16	16
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	2	2
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	7669	7669
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	196 230	212 319
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	203 917	220 006
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	9 751
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1532	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1533	-	-
резерв незароблених премій	1534	-	-
інші страхові резерви	1535	-	-
Інвестиційні контракти	1540	-	-
Призовий фонд	1545	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	9 751
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	600	2 152
розрахунками з бюджетом	1620	606	448
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	97	137
розрахунками з оплати праці	1630	438	425
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	38	204
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 501	1 015
Усього за розділом III	1695	3 280	4 381
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	207 197	234 138

Керівник

Головний бухгалтер

Масляк Віталій Олексійович

Кодифікатор адміністративних територіальних одиниць та територій територіальних громад.

Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток Б

Підприємство Виробничий сільськогосподарський кооператив «Злагода» (найменування)	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
	за ЄДРПОУ	2022	01	01
		03769706		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2021 р.

Форма № 2 Ко

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	141 266	116 814
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	<i>2010</i>	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	<i>2011</i>	-	-
<i>премії, передані у перестрахування</i>	<i>2012</i>	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	<i>2013</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	<i>2014</i>	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(102 745)	(97 227)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	<i>2070</i>	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	38 521	19 587
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	<i>2105</i>	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	<i>2110</i>	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	<i>2111</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	<i>2112</i>	-	-
Інші операційні доходи	2120	2 305	1 310
<i>у тому числі:</i>	<i>2121</i>	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	<i>2122</i>	-	-
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2123</i>	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	<i>2123</i>	-	-
Адміністративні витрати	2130	(9 456)	(8 047)
Витрати на збут	2150	(516)	(816)
Інші операційні витрати	2180	(2 576)	(2 395)
<i>у тому числі:</i>	<i>2181</i>	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	<i>2182</i>	-	-
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2182</i>	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	28 278	9 638
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	330	853
Інші доходи	2240	774	91
<i>у тому числі:</i>	<i>2241</i>	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>	<i>2241</i>	-	-
Фінансові витрати	2250	(198)	(62)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(7)	(20)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	<i>2275</i>	-	-

продовження Додатку Б

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	29 176	10 500
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	29 176	10 500
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	29 176	10 500

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	156 714	127 799
Витрати на оплату праці	2505	15 515	16 701
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 386	3 633
Амортизація	2515	11 897	11 099
Інші операційні витрати	2520	71 380	65 534
Разом	2550	258 892	224 766

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Масляк Віталій Олександрович

Головний бухгалтер

Ім'я користувача:
Аудиту Іванова Лариса

ID перевірки:
1015414318

Дата перевірки:
04.06.2023 17:59:51 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
04.06.2023 18:05:03 EEST

ID користувача:
100005737

Назва документа: Антоненко Л.І. Ризики впровадження цифрових технологій в обліку і контролі підприємств...
Кількість сторінок: 47 Кількість слів: 8732 Кількість символів: 71771 Розмір файлу: 1.38 MB ID файлу: 1015077255

15.8% Схожість

Найбільша схожість: 2.13% з Інтернет-джерелом (http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2021/20.pdf)

0% Цитат

- Вилучення цитат вимкнене
- Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

**УДК 657(082)
О-17**

Редакційна колегія:

Бондар М.І. – д.е.н, професор, декан факультету обліку та податкового менеджменту КНЕУ імені Вадима Гетьмана;

Коршикова Р.С. – к.е.н., доцент, в.о. завідувача кафедри бухгалтерського обліку та консалтингу КНЕУ імені Вадима Гетьмана;

Ловінська Л.Г. – д.е.н., професор, завідувач кафедри податкового менеджменту та фінансового моніторингу КНЕУ імені Вадима Гетьмана;

Петрик О.А. – д.е.н., професор, завідувач кафедри аудиту КНЕУ імені Вадима Гетьмана;

Бугай Н.О. – секретар, к.е.н., доцент кафедри аудиту КНЕУ імені Вадима Гетьмана.

Рекомендовано до видання
Науково-методичною радою КНЕУ імені Вадима Гетьмана
Протокол № 6 від 31 травня 2023 року

Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку
О-17 [Електронний ресурс]: Зб. матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку»; 11 травня 2023 р. – К.: КНЕУ, 2023. – 287 с.
ISBN 978-966-926-373-5

У збірнику подано тези доповідей учасників VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку» (11 травня 2023 року). У матеріалах викладено низку питань, присвячених визначенню та обґрунтуванню сучасних напрямів розвитку обліку, аналізу, аудиту й оподаткування в умовах реалізації концепції сталого розвитку.

За точність викладу матеріалу та достовірність фактів, прізвищ, цитат відповідальними є автори тез.

УДК 657(082)

*Розповсюджувати та тиражувати
без офіційного дозволу КНЕУ заборонено*

ISBN 978-966-926-373-5

© КНЕУ, 2023

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

1. **Облік**, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку [Електронний ресурс]: Зб. матеріалів: VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених; 11 травня 2023 року - К.: КНЕУ, 2023. - 287 с. (подано до друку)

УДК 657.6

Антоненко Л. І.
студентка ф-ту ОПМ, 5 курсу, спец.071
«Облік і оподаткування»,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
Науковий керівник – Токарева Т.О. – к.е.н.,
доцент кафедри аудиту

РИЗИКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛІ

Впровадження сучасних цифрових технологій у сферу бухгалтерського обліку впливає як на методологічні аспекти організації бухгалтерського обліку й обробки облікової інформації, так і на технологічні та інформаційні аспекти. Застосування цифрових засобів призводить до зміни техніки збору й обробки облікової інформації. Хоча при використанні бухгалтерського програмного забезпечення збережено всі елементи методики бухгалтерського обліку, вони формально та змістовно трансформовані.

Водночас цифрова трансформація економіки змінює вимоги до персоналу. Ринок праці створює попит на бухгалтерів, які, окрім спеціальних знань і володіння іноземними мовами, мають навички віртуальної співпраці, творчого мислення, професійної відповідальності, гнучкості й адаптивності [2].

Цифрові технології, встановлюючи вимоги до рівня знань і навичок співробітників, забезпечують більш ефективне виконання завдань та істотно їх розширюють. Тому, отримуючи завдання від управлінського персоналу щодо надання інформації в потрібних розділах, бухгалтер повинен розбиратися в особливостях програмного забезпечення, щоби за допомогою налаштувань сформувавши необхідну форму звітності. Збільшення обсягу й ускладнення потоку інформації також зумовлює зростання ризику втрати, спотворення інформації, яке може мати навмисний, корисливий характер [3, с. 20]. Тому, незважаючи на те, що цифрові технології створюють значні переваги, у своїй основі вони також приховують ризики, якими необхідно керувати.

Отже, характеризуючи ризики, що зумовлені впровадженням цифрових технологій у сфері бухгалтерського обліку, слід виділити такі:

- пов'язані із застосуванням Інтернету речей: автоматичне перенесення недостовірних даних внаслідок проблем у роботі фізичних пристроїв (збої в роботі датчиків);
- від використання штучного інтелекту, роботизації, автоматизації: витік облікової інформації, яка є комерційною таємницею; скорочення облікового персоналу;
- впровадження технології блокчейн: незмінність інформації; неможливість виправлення помилок;
- задіяння імпортного програмного забезпечення та мікроелектроніки: заборона використання бухгалтерського програмного забезпечення;
- вживання хмарних і розподільних обчислень: складність контролю за роботою хмарного програмного забезпечення; складність в своєчасному запобіганні збоєм;
- зв'язаних із стійкістю роботи Інтернету: складність введення даних до хмарного програмного забезпечення; несвоєчасна подача звітності;
- поєднаних із підвищенням рівня складності бізнес моделей і відсутністю кваліфікованих кадрів: недостатній рівень знань облікового персоналу в частині роботи з цифровими технологіями [4].

Трансформаційні ініціативи включають використання цифрових інструментів замість традиційних. У різних джерелах вживаються варіанти оцифровка та комп'ютеризація. Але натомість виникають додаткові проблеми:

- зростання кіберзлочинності в умовах збільшення кількості інформаційних систем, які використовують персональні дані;
- відсутність безпечного обміну ідентифікаційними даними фізичних та юридичних осіб, які обробляються в інформаційних системах державних органів і приватного сектору, неузгодженість у виборі ідентифікаторів, відсутність підтвердження ідентифікаційних даних;
- використання технологічно несумісних механізмів, алгоритмів і протоколів електронної ідентифікації та розпізнавання в системах реєстрації та контролю доступу до інформаційних систем;
- необхідність автоматизації завдань, що вимагають більш складних, нерутинних дій і когнітивних рішень [5].

Пристрої доступу, комунікаційна інфраструктура, ділові відносини та телекомунікаційні засоби на робочому місці є елементами кіберфізичного простору бухгалтера. Організація й оптимізація бухгалтерського обліку на основі цифровізації дозволить не лише змінити окремі облікові функції на локальному рівні, а й змінити алгоритми роботи, запровадити стимули до цифровізації.

Зміни, викликані впровадженням цифрових технологій в бухгалтерському обліку, стосуються всіх етапів технологічного процесу обробки інформації. При цьому всі елементи методу бухгалтерського обліку були збережені, але трансформовані за формою та суттю.

Тому якісна ІТ-модернізація бухгалтерії дозволить не лише створити унікальний інформаційний простір, а й підвищити якість управління на всіх рівнях.

При цьому акцент буде зміщено на питання, які вимагатимуть власного судження бухгалтера: складні нетипові операції, ефективні механізми внутрішнього контролю, аналітика та прогнозування, оцінка.

Отже, впровадження цифрових технологій в облік і контроль може бути корисним для організацій у плані автоматизації процесів, поліпшення ефективності та точності обліку й забезпечення більш високої якості контролю. Проте, під час впровадження цифрових технологій в облік і контроль необхідно бути уважним, усвідомлювати всі можливі ризики, які можуть виникнути. Необхідно проводити аналіз ризиків і розробляти стратегії їх зменшення. Також розробляти та впроваджувати ефективні заходи забезпечення кібербезпеки, а також захищати конфіденційну інформацію. Також важливо мати на увазі, що впровадження цифрових технологій може потребувати значних витрат на розробку, налаштування та підтримку системи. Крім того, важливо не забувати про необхідність навчання та підготовки персоналу до роботи з новою технологією.

Список використаних джерел:

1. Ратинський В.В. Інформаційні технології в бухгалтерському обліку: перспективи та проблеми. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 4(1). С. 17-20. URL: <http://efp.in.ua/uk/journal-item/297> (дата звернення 29.04.2023)
2. Шевчук І.Б., Депутат Б.Я., Тарасенко О.Є. Цифровізація та її вплив на економіку України: переваги, виклики, загрози й ризики. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Випуск 47-2. С. 173-177. URL: http://bses.in.ua/journals/2019/47_2_2019/34.pdf (дата звернення 01.05.2023)
3. Король С.Я., Клочко А.О. Цифрові технології в обліку й аудиті. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2020. № 1. С. 170-176. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2020_1_31. (дата звернення 30.04.2023)
4. Карпенко О.В., Плікус І.Й., Головіна Д.В. Вплив цифровізації на розвиток бухгалтерського обліку. *Міжн. наук.-практ. інтернет-конф. «Соціально-економічні та правові чинники розвитку національної економіки України: облікові, аналітичні та контрольні аспекти в сучасних умовах інтеграційних процесів»*. Полтава: ПУЕТ, 2018. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/70891/1/Plikus_Tsifrovoy_uchet.PDF (дата звернення 01.05.2023)
5. Канцедал Н. А. Бухгалтерський облік цифрової епохи: розширення термінологічних кордонів *Accounting and Finance* № 1 (83). 2019. С. 29–34 URL: <http://www.afj.org.ua/ua/article/631>. (дата звернення 02.05.2023)